

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri a
dostupna naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 10.—, za lo-
semesčno D 18.—, dostavljena na dom
D 11.50, na izkaznice D 10.—
Inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Linija plačana v gotovini.

Knjiznica
Ljubljana

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — Št. 15 poštneokraj
računa št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopis po se vračajo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 11. februarja 1923.

Številka: 33

Dr. Vekoslav Kukovec:

Beseda o naših Nemcih.

Če sem se podal v Beograd te dni, ko mi volilno delo nalaga veliko breme, bil mi je eden izmed povodov ta, da ministru notranjih zadev g. Vujičiču povem v obraz, kar so pred kratkim g. Ivanu Hribarju v Ljubljani povedali gg. Kranjec, Ristić in Znidarić. Vrnivši se iz Beograda pa čitam, da sta »Cillier Zeitung« in »Slov. Narod« mene izvolila zamisliti si iz ofenzivne v defenzivno ulogo, namigujoča, da so se moji posredovalci z Nemci radi volitev brez uspeha pogajali in se zdaj le jezim. Jaz pa delam vse demokratski, z znanjem svojih zaupnikov in svoje organizacije. Zato ostajam mirno v ofenzivi proti škodljivi politiki neklih prej zaslužnih, zdaj pa kvarnih oseb Slovence, ne pa morebiti proti našim Nemcem kot takim. V Beogradu sem iz resnih ust te dni čul besedo, da nas Bog varuj prepogostih volitev, ker so sicer spodobni celo možje, ki so to državo ustvarjali, razmetati jo v volilnem afektu. Gospod ministru notranjih zadev, katerega osebno cenim, kakor on tudi mene ceni, me je prepričal, da politike radikalne stranke v Sloveniji v prid Nemcem in zoper Slovence niso krivi toliko Srbi, ki so glede naših razmer z ozirom na priročno liberalnost nepoučeni, ampak da so krivi Slovenci na visokih položajih, ki so predradi uslužni. Zato je tem nujnejša moja poslanska dolžnost, brez mržnje proti komurkoli, delati na razčiščenju pojmov glede politike proti našim »slovenskim« Nemcem. Velika borba antante in Amerike je šla za ustvaritev samoodločbe narodov, malih in velikih, kakor je rekel Wilson. Likvidacija te borbe je bila ustvaritev narodnih držav, kjer se naj narodi izživijo. Manjšinskim drobci se je pa dala dvojna možnost, ali se prilagoditi ali iti in se poslužiti opceje za svojo državo. Ob severni narodni meji jih je ostalo nekaj, ki niso storili niti nega niti družega. Ostali so, ne da bi se želeli prilagoditi. Tu tiči konflikt! Te dni smo bili blizu izbruhu nove vojne med Nemčijo in Francijo. Razume se, da bi v takem slučaju oni, na katere mislim, po možnosti skrbeli, da pridemo iskreni Jugoslovenci na kandelabre, ker smo si redili te kače. Zato je jasno, da mi iskreni Jugoslovenci ne moremo niti ob vlitvah želiti, da Nemci nastopajo kot nacionalna enota bodisi sami ali s priključkom eni sami domači stranki. Tem manj moremo želiti, da se tako priključijo z željo na jasen način oskrniti Wilsonovo načelo naše narodne samoodločbe. Naj gredo izmed Nemcev klerikalci h klerikalcem, agrarci k agrarcem, socialisti k socialistom, če je kdo demokrat, eventuelno k demokratom, kar pa ni naša zahteva. Ni pa dobro za državo in ne za Nemce, pa seveda ne za narodne Slovence, ako slovenski Nemci gredo kot nacionalna skupina k radikalnem. Še usodnejše je pa, če govtovi špekulanti te naše sodržavljane drugega jezika kupujejo z ugodnimi rešitvami rekurzov glede razpuščenih družtev, ki so bila razpuščena, ker se ne dajo v sklad spraviti z novim stanjem v državi. Jaz sem tudi v Beogradu dobil potrdilo, da se je na tem delalo.

In zdaj še kratak odgovor na sumničanje, da sem jaz na isti način ali kakorkoli po posredovalnih govoril zaradi volitev s temi Nemci. Nisem! Ne rečem pa, da bi ne bilo opravičljivo z ozirom na nemško zaslepljenost objasniti jim tudi ob priliki volitev, kaj je njihova korist. Če bi jaz ali če bi kak moj namestnik z Nemci ob severni meji naj govoril, imel bi jim reči le sledeče: Dobro ste došli, če hočete živeti po enakih pravicah v gospodarstvu in kulturi, če pa ob enem priznate, da za nacionalno izživetje v naši državi za nas obojico ni mesta. Zato je naša politika, v kateri vas zaslepljajo

Jugoslovenski Maribor.

Danes, v nedeljo ob 11. uri, se vrši v Narodnem domu manifestacijski shod za naše ogrožene kulturne naprave.

Protestirati hočemo proti volilni kupčiji, ki jo sklepajo brezobzirni strankarji na račun naše narodne posesti na škodo naših nacionalnih pridobitev. Kulturne naprave: Gledališče itd. niso in ne smejo biti predmeti strankarskega barantanja, ker so lastnina vsega naroda.

Ne gre za politične interese, gre za našo narodno čast!

Naš shod bo dostojna in mirna manifestacija ljudske volje; povedati hočemo glasno in odkrito: Ne kupčujte v svetem hramu narodne svobode!

Volilno gibanje.

Komunistične priprave za nastop pri volitvah.

Zagreb, 10. februarja. Za jutri je sklical odbor vpokojencev nezavisne delavske stranke javno zborovanje. Na dnevnem redu je ustanovitev nezavisne delavske stranke Jugoslavije in bodoče volitve. Če bo vlada priznala ustanovitev te stranke, nameravajo kandidirati vse bivše komunistične poslance, ki so zaprti. V Beogradu bo nosilec liste pred kratkim obstoječi dr. Sima Marković. Strankin odbor računa s tem, da bo sodišče kandidaturu sicer priznalo in potrdilo, da pa verifikacijski odbor prihodnje narodne skupščine mandatov ne bo potrdil. Zato bodo vsi komunistični poslanci kandidirali kot namestniki, da bodo lahko po izpustu iz zapora prišli zopet v parlament. Čim bodo izpuščeni, bodo izvoljeni poslanci odstopili in na njih mesto stopijo potem kot namestniki komunistični kandidati.

Radikalci in demokrati v Osjeku.

Osijek, 10. februarja. Radikalni kandidat dr. Jovo Kockar je sprejel od radikalne organizacije v Slatini resolucijo, ki zahteva, naj radikalci nastopijo pri volitvah v virovitiškem okrožju skupno z demokrati. Demokratska stranka je

skupni nastop z radikalci odločno odklonila.

Radicevci karš. kraja muslimana.

Beograd, 10. februarja. (Zv.) »Tri-bura« poroča iz Sarajeva: Radicevci nameravajo postaviti v Bosni in Hercegovini za nosilca liste nekega muslimana. Na ta način hočejo pritegniti v svojo stranko oni del muslimanov, ki je nezadovoljen z dr. Spaho.

Dalmatinski zemljoradniki so izgubili ormančija.

Zagreb, 10. februarja. (Zv.) Zemljoradniški stranki ni uspelo obrniti si dosedanjih pristaev v Dalmaciji. Ker se čuti zelo oslabiljeno, je bila prisiljena se pogajati z drugimi strankami zlede kompromisa liste. Pogajanja pa niso uspela in je pričakovati, da bodo dalmatinski zemljoradniki nastopili skupno s pristaši zagrebskega Kongresa javnih delavcev.

Priprava volilnega materiala.

Beograd, 10. februarja: Pravosodni minister je odredil svojim pisarniškim ravnateljem, naj pripravijo ves volilni material in volilne skrinjice za vsa volišča. Vse to se naj preda ministru za notranje zadeve in začasn timeru, ki bo vse nemudoma razposlala na posamezna volišča.

Dr. Beneš o nalogah male antante.

V zasedbo Poruhra se ne meša.

Pariz, 9. februarja. Pariška redakcija »Newyork Herald« je vprašala češko-slovaškega zunanjega ministra dr. Beneša, kaj je na vesteh, da bo mala antanta posegla v zasedbo Poruhra. Dr. Beneš je poslal odgovor, kjer ponovi svojo v češkoslovaškem parlamentu podano izjavo, da države male antante nikdar niso oklevale zastaviti svoj vpliv, kjer je šlo za omiljenje nasprotij ali kjer se je ka-

zala možnost za sporazum. Trenutno pa ne smatra takega koraka umestnim. Kar se tiče češkoslovaške republike, je mnenja, da je v sedanjem položaju njena naloga sodelovati na vzdržanju miru in reda v svoji neposredni bližini in skupno z zavezniki izvršiti vse varnostne priprave, da se v kali zažusti vsak poskus, izrabljati zasedbo Poruhra za kaljenje miru v Srednji Evropi.

Vprašanje obmejnih straž.

Beograd, 10. februarja. (Zv.) Včeraj popoldne ob 4. uri se je sestal v finančnem ministertvu ekonomsko-finančni komite. Razpravljal je o finančni strani vzpostavitve obmejnih straž. Doslej še ni bil sprejet definitivni sklep.

Konvencija s Češkoslovaško.

Beograd, 10. februarja. Izv. Te dni se bodo v justičnem ministertvu sestali delegati naše in češkoslovaške vlade, ki bodo sklenili konzularno konvencijo o pravnih pomoči med češkoslovaško republiko in Jugoslavijo. Ko bo sestavljen definitivni tekst, bo konvencija predložena v ratifikacijo.

Invalidi pri ministru socialne politike.

Beograd, 10. februarja. Včeraj je ministar socialne politike Vinko Perić v svojem kabinetu sprejel delegate invalidskega združenja. Delegati so ga prosili, naj izposluje njihovi organizaciji potne ugodnosti in olajšave, osobito pa zastopnikom združenja, ki potujejo na mednarodni invalidski kongres.

Sporazum na vzhodu.

London, 9. februarja. (Reuter.) Kakor poročajo listi iz Carigrada, je prišlo med turškimi oblastmi v Smirni in komandantom zavezniških vojnihi ladi do sporazuma, po katerem ostane status quo glede ščacioniranja vojnihi ladi do ureditve vprašanja diplomatskim putem.

Carigrad, 9. februarja: Vesti, da so Giki vdrl v nevtrarno cono ob Marici, odločno dementirajo. Ob meji vlada popolni mir in nikjer ni bilo kakih izgredov ali spopadov.

Zaprte univerze v Rumuniji.

Bukarešta, 10. februarja. Po sklepu ministrskega sveta bodo zaprte v Rumuniji za dobo enega semestra vse univerze, dijaški domi in menze, radi anti-semitskih izgredov v zadnjem času.

BORZA.

Curli, 10. februarja. (Izvirno.) Predborza: Pariz 33.20, Beograd 4.95, London 24.92, Berlin 0.0175, Praga 15.80, Italija 25.75, Newyork 531.75, Dunaj 0.0075, Žigovane krone 0.00755, Budimpešta 0.2025, Varšava 0.015, Sofija 3.15, Bukarešta 2.50.

naši rojaki v političnem afektu, napačna. Kdor bode izmed Slovencev to politiko podpiral, mora računati na naš neizprosni odpor, če bi imel od prej še toliko zaslug. To pa ni refleks na to, da Nemci ne gredo z nami, ampak državna rezona!

db.

V nedeljo ob 11. uri manifestacija v Narodnem domu.

db.

Proč roke!

(K jutrišnji manifestaciji.)

Pri vseh kulturnih narodih, pa naj se nanašajo naša opazovanja na Nemce, ki jih v življenju odlikuje treznost in prevdarnost hladnega severa, ali naj bodo vročerkvni Italijani, da ostanemo pri svojih najbližjih sosedih in ne omenjamo Francozov, Angležev in drugih naci, slediš pri vseh neko skupno smernico v državopolitičnem življenju, ki je tako težko pogrešati v javnem življenju naše mlade države in nacije. Menda ravno radi tega, ker o tej smernici pri nas ni skoro sledu, ti ta lastnost, brez katere na dolgo tudi naša nacija biti ne more, pri drugih posebno imponira. Brez razlike stranke, barve, svetovnega naziranja in kar je drugih takih momentov, ki jih v notranji politiki ločijo, se pri drugih narodih zbirajo v trdni falangi na okopu vsi, kadar gre braniti pravice države in kadar so v igri vprašanja njih narodne časti in ponosa. Tu ni razlike med naprednjaki, demokrati, klerikali, socialisti in kakorkoli se že imenujejo in razvrščajo po svoji strankarski pripadnosti.

Iz lastnih izkustev v polpretekli dobi, ki spada komaj že v zgodovino, vemo, da so nas tod na naših tleh za časa bivše Avstrije narodno, gospodarsko, politično in kulturno v složnosti zatirali Nemci vseh političnih barv, od nemškega nacionalca pa doli do socialista. Ta igra se pri njih v enaki slogi še danes ponavlja, pogledimo le naš slovenski Korotan. Mi vemo, da jih ubijajo in zažigajo domove našim bratom v Primorju mali potomci velikega Mazzinija brez razlike strank. V tem pogledu se čutijo samo in v prvi vrsti Italijane.

Le pri nas je drugače. Razcepljeni na brezštevilo strank in stranke se pehamo in rujemo med seboj v tekmi, kdo se dokolje do večje politične moči. Pri tem metežu nas ne peče vest, da s svojim početjem rušimo včasih celo tla, po katerem gre voz državnega življenja in z njimi pot nacije. Ne strezni nas niti skodoželjno šušljanje naših dobrih sosedov, ki kažejo na te nezdružne znake in v svoji prebujni fantaziji že napovedujejo skorajšnji razpad naše mlade države.

V strankarski metež slovenskega predela naše države, ki se je vršil na opisan način, je v poslednjem času stopila s svojim programom tudi narodna radikalna stranka, ki pri nas doslej ni imela mnogo tal. Kakor nismo proti nikaki politični tvorbi, dokler poslednja stoji na principu edinstva v smislu unitarizma, moramo vnaprej izjaviti, da v principu nimamo nič tudi proti udeleževanju narodne radikalne stranke na naših tleh. Način pa, s katerim se skuša pri nas uvesti ta stranka in priti do čim večje politične okrepitve, je tak, da mora pri vsakem narodnem poštenjaku brez razlike stranke in barve, če mu politična strast ni docela zatemnila treznega razsodka, vzbuditi ogorčenje in odpor.

Formalna politična moč radikalne stranke, ki se nazivlje narodna, naj bi šla pri nas na rovaš dragocenih koncesij na polju naše narodne posesti v korist

nemštva in nemškutarstva, ki naj bi radikalno s svojimi par sto glasovi pripomogla do političnega uspeha.

Čisto nepotrebno je povdarjati, da je živce narodnega življenja najbolj občutljiv na narodnostnih granicah, kjer se dotika tujerodnega telesa. Umevno je tedaj, da je prva vest, ki je prodrla v slovansko javnost o grdi mešetariji za narodovo kožo ministra dr. Nika Zupaniča z predstavniki nemštva, vzbudila v vsej poštenosti javnosti zlasti pa v štajerskem predelu prvi hip sicer neko skepsu, ki se je pa kmalu umaknila upravičeni bojazni, da je vest vendarle resnična. Mariborska kulturna društva kot predstavniki naše slovenske javnosti v Mariboru s svojo spomenico in predstavko z dne 28. jan. 1923 niso izzvala na merodajnih mestih nikake zadovoljive enunciacije, ki bi skrb in razburjenje naroda pomirila. Nasprotno, v poslednjem času so prišli na dan dokazi, ki kažejo, da je na stvari več resnice kakor bi želeli, da je je. V nedeljo dne 11. februarja bo v Narodnem domu manifestacijsko zborovanje, na katerem se bodo ti dokazi pred

narodom javno iznesli. Kdor noče, da bodo pri nas mogoče praktike, da se bo za skledo politične leče prodajalo prvenstvo naroda njegovim odpadnikom nemškutarjem in narodnim nasprotnikom, kdor hoče, da bomo enkrat nacija, da bo šel pri nas voz države in naroda po sigurnem in trdnem tlaku, na zboru ne bo manjkal.

Zborovali in manifestirali bomo dostojno, kakor zahteva resnost stvari, za katero gre. Mi sicer ne priznavamo tu gori na teh tleh, ki so od nekdanja naša, nemške nacije ali njene manjšine. Kolkor je med nami pravih predstavnikov nemškega naroda, jih s smislu ustave priznavamo za državljane z vsemi pravicami in dolžnostmi; samo zavedati se morajo, da tvorijo enklave, ki jim je usojeno po naravi, da bodo v živem obtoku našega narodnega življenja s časoma povsem okameneli. Za nemškutarje in odpadnike našega rodu nimamo takega merila. Pustili jih bomo v miru, če se nočejo vrniti nazaj v naročje matere, samo kličemo v poslednjem primeru njim in narodni radikalni stranki: **Proč roke!**

šega dela. Današnje omračenje na gospodarskem polju se bo izčistilo in hitro se bo pojavil blagodejni upliv te čistilne struje, ki bo odnesla vse umetnosti današnjih nezdravih razmer na gospodarskem polju.

Francoska publikacija o Sloveniji.

Jugoslov. zveza za tujski promet, ki jo vodi inicijativni in delavni organizator g. dr. R. Andrejka, je nedavno izdala lepo propagandno knjigo o Sloveniji »Visions de Slovénie« (Ljubljana 1922. — Tourist-office). Knjiga šteje 38 tiskanih strani, 4 večbarvne priloge, 24 strani enobarvnih ilustracij in zemljepisno skico Slovenije. Tiskana je na finem satirniranem papirju, priloge pa na papirju za umetni tisk. Grafična oprema (delo Jugoslovanske tiskarne) je precej posrečena in priključiva, tako da nas bo knjiga tudi v tem oziru dostojno zastopala v inozemstvu.

Tujski promet je za našo ožjo domovino velikega pomena. Ni prazna prime-ra, če se trdi, da je Slovenija jugoslovanska Švica, obe deželi imata mnogo skupnega in je le treba, da z vso vnemo delamo dalje za napredek tujkega prometa v Sloveniji. G. dr. Andrejka piše o tem v Sloveniji posvečeni številki »Nove Evrope« (št. 3., knjiga VII.):

»Kljub vsem prirodnim lepotam bi bila naša dežela nepristopna za tuji svet, če bi ne imeli ljudstva, ki je razumelo veliki pomen tujkega prometa, sezidalo dobre ceste, udobne hotele, a na najvišjih alpskih vrhovih tudi izbornu oskrbovane planinske kočice. Ta smisel za udobno nastanjanje tujcev ni nastal kar čez noč; morda šele v zadnjem času, marveč se je razvijal organsko, iz prirojenih sposobnosti slovenskega ljudstva, dasiravno v drugih oblikah kot se razvija danes. Slovenija je alpska dežela, zato je bila vedno navezana na pridnost in delavnost svojega prebivalstva.«

Vzlic temu, da smo v organizaciji tujkega prometa znatno napredovali in da danes obiskujejo naša letovišča in kopališča tujci iz skoraj vseh evropskih dežel, nas še vedno čakajo velike naloge in te je treba reševati s smotrenim organizatoričnim delom. Razen intenzivnega dela v notranjosti je treba posvetiti več skrbi

propagandi v inozemstvu, zakaj naš tuijski promet se ne more zadovoljiti s tem, da bi nas prišli tujci »odkrivati«, kakor hodijo v kake ekzotične dežele. Tujce treba privabiti k nam kot v kraje, kjer imajo poleg prirodne lepote, etnografskih zanimivosti in drugih novosti tudi ves konfort, vse udobnosti. Tako mnenje o naši deželi pa dosežemo edino z dobro propagando.

V tem oziru je »Visions de Slovénie« dobra publikacija, ki upošteva vse momente, ki bi utegnili zanimati tujca, predno se odloči za pot v Slovenijo. Na prvem mestu sledi opis Ljubljane, podan v baedekersko lapidarnem slogu, a dovolj informativen; na to sledi opis Bleda, Rogaške Slatine in Maribora. Mariboru, »la ville pittoresque de Maribor« sta posvečeni dve strani; opisan je lepo in plastično, zatem sledi pregled turističnega planinarstva v Sloveniji, omenjeno je tudi Pohorje kot zelo primerno za lahko turistiko. Nadaljnje poglavje je posvečeno etnografskim in kulturnim razmeram in slovenski zgodovini.

Da dobi tujec vpogled v naše gospodarske razmere, je dodan pregled industrije, razdeljen po različnih panogah, ter pregled poljedelstva. V izpolnitve splošnih informacij služi kratek pregled političnih strank, časopisja in literarnih družb. Pred ilustracijskim delom sledi na rdečo obrobjenem listu in z državnim grbom pred naslovom kratka zgodovina postanka naše države, bojov za svobodo in za ujedinjenje.

Na to sledi številne in lepo izdelane slike: monumentalne stavbe v Ljubljani, spomeniki in slike naših zaslužnih mož, slika z Bleda in z Gorenjskega, zlasti z Julijskih alp, potem slike Rogaške Slatine, Maribor pa je zastopan s slikami: frančiškanska bazilika, Narodni dom, o-koliški kmetje na Glavnem trgu, magistrat, državni most in falska elektrarna. Iz galerije naših političnih voditeljev in prvakov narodnega preporoda so objavljene slike Bleiweisja, Slomška, Kreka, dr. Tavčarja, dr. Korošca, Iv. Hribarja. Pogled na prostore Ljubljanskega vele-sejma in v urad tuijsko-prometne zveze zaključuje to lično publikacijo. Na ovojju je večbarvna slika Slovenke v gorenjski narodni noži z zlato avbo.

Naša dnevna vprašanja.

M. M.:

Delo.

(Resne misli mladega patriota.)

Motto: Work and don't despair. (Carlyle.)

Ze v starem veku so uvideli vsi kulturni narodi, kake velike življenske važnosti je delo, ne samo za poedince, ampak tudi za celokupen narod. Spoznali so, da si edino v delu lahko osigurajo svojo eksistenco in le delo jim daje tisto od-porno moč, s katero lahko kljubujejo vsem navalom zunanjega sveta.

Se večjo vrednost je zadobilo delo v novem veku, posebno tedaj, ko so začeli polagati temelje današnji veleindustriji, ki se je več ali manj razširila po celem svetu ter je bila radi tega zahteva po delu vedno večja. Svetovni gospodarski razvoj je zastal nekoliko, ko je izbruhnila svetovna vojna, ki je uničila do temeljev vse gospodarske in socialne uredbe, tako da je nastal po svetovni vojni tak gospodarski kaos, da je pretila Evropi gospodarska in z njo zvezana socialna revolucija. Ko se je razburjenje mas nekoliko pomirilo ter se je politično obzorje malo zjasnilo, so uvideli vodilni državniki, da je edini izhod iz današnje bede le delo, samo ono nas more rešiti iz te neugodne situacije. Zato so bile sklicane razne konference, katerih namen je bil, vzpostaviti razmere, ki so vladale pred vojno. Na žalost so imele vse negativni uspehi. Obup se je polastil vseh, celo tistih, ki so prej z velikim optimizmom promatrali razvoj gospodarskih dogodkov. Up v boljšo bodočnost je dan za

dnevom pojeval. Splošna gospodarska kriza, ki se je začela širiti po celem svetu je izžrpala življenske sile in slabila moč narodov. Mase so oslabiljene in vznemirjene od temnih perspektiv gospodarskega kaosa trumoma prihajale v razne komunistične tabore, videč v njih svoje rešitelje. V gospodarskem oziru se ni ničesar naredilo, da se ublažijo neznosne razmere, ki tako težijo narode in kateri polagajo ves svoj up še v nade, čakajoč obupani boljšo bodočnost. Ne zavedajo se, da jim leži pomoč prav blizu. Delo je še edina v stanu, da jim pomaga iz te bede.

V delu bo pozabljeno trpljenje in čim več bomo delali, tem preje pridemo k cilju. Zato mora biti sveta naloga nas vseh ta, da na izrazit način pokažemo, da je edino v delu naš spas. Če se omejimo na svojo državo in ako pozorno opazujemo svoje gospodarske razmere, opazimo takoj, da se pri nas s premalo resnostjo oprijemamo tega gesla. Dela se še manj kakor pred vojno; izgubili smo tisti predvojni čut za vrednost in pomen dela! Ne dela se s tisto pridnostjo, s tistim postrtovanjem, katero opazimo pri Nemcih, ki prenašajo s tolikim heroizmom težke udarce nemile usode. Vzamimo si njih za vzled, delajmo, kolikor nam dopustijo naše sile, žrtvujemo tudi mi nekoliko ur v tednu za domovino, pa bomo doživeli presenetljive uspehe, uspehe, na katere bomo lahko ponosni. Trda je to naloga, a težja, ker v znoju lastnega dela si bomo priborili blagostanje in srečo, državi pa gospodarsko neodvisnost. To bo plod na-

orehe lahko tolče in lušči razred skupno, v ta namen vam ravnatelj na stečaj od-pro šolske šole. Ne morem in ne smem pa zagovarjati slepega prepisovanja, te posebne vrste ljubezni do bližnjega, ki se je tako razpaslo po naših srednjih šolah. Imamo pa tudi vzgledne učitelje, ki izven obveznega šolskega pouka, učence brez nagrade poučujejo, jih dvigajo, jim pomagajo, da bi jih ne potrl glas sodne trombe ob sklepu šolskega leta. Imamo jih, naše gore prave liste, ter se ponajšamo z njimi.

Po načelu sedanje vzgoje in moderne-ga pouka je treba že mladini vcepiti duha samostojnosti in veselja do dela. Kolikokrat čuješ tožbo, da je naša mladina, ko zapušča šole, nerodna in neporabna za delo, ki ga od nje zahteva trdo življenje. Kako pa naj hodi otrok, ako ga vedno držiš za roko ali vodiš za vrvice! Tu pa se dajo prirojeni posebni darovi naših učencev in dijakov in njih veselo udeleževanje tako uspešno uporabiti za »višeno udeleževanje«, tako napevno uporabiti za vzvišen namen, ki jih naj goji naraščaj Rdečega križa. Pevci, glasbeniki, igralci, telovadci se združijo (drugi pomagajo po svojih močeh) ter prirede predstave, vse njihovo delo pa mora preplestati, kakor prepleta rdeča nit naše narodne vezenine, visoka misel, da se trudijo za ubogo dečo, za šolske knjige in druga ničla, potrebna revnim so-učencem, za šolske ali dijaške kuhinje, ali za kak drugi plemeniti namen. Deklice lahko kroje in šivajo perilo in obleko za siročad, nežna, dragocena ročna dela in to, kar izdelajo dečki-pletarji, knjigo-

Politično obzorje.

Sovjetski tisk o zunajepolitičnih vprašanjih.

V berlinskem ruskem listu »Rulu« je objavil K. V. zanimiv članek, ki v njem poroča, kako sovjetski tisk presodja mednarodno-politično situacijo v Evropi in kako stališče zavzema napram glavnim vprašanjem zunanje politike. Iz tega članka povzamemo sledeče:

vezi itd. pa se prodajo in izkupiček posveti človekoljubnim namenom. V tej smeri, hvala Bogu, učiteljstvo že jako pridno deluje, treba je raztresene ude zbrati, delo napeljati v skupno strugo ter jo poglobiti. Ne priporočam pa gola nabiranje denarnih prispevkov v kak dober namen. Lani smo nabirali za gladno rusko dečo. Starši so prispevali, otroci prinašali denarja, desnica je dajala dar, ki zanj že levica ni znala, da ne govorim o sreči in duši, ki nista zazvenela ob tej pretresljivi bedi in lakoti. Mrtvi darovi, mrtvi namreč za vzgojo naš deče, — zakaj ni jih ovijal rdeči trak visoke ljubezni do bližnjega, ki edina more umeti bedo ter premagati vse ovire.

Tu so vam Čehi drugačni ljudje! Od 15. septembra do 15. decembra 1921 so člani in članice našega naraščaja (Dorošt Červeneko Križe) iz 2000 šol agitirali, šivali, pleli, dajali predstave, zbrali prilične svote ter poslali v Rusijo 52 zabojev nove obleke, 32 zabojev obnošene obleke, 505 družin pa je vzelo k sebi ruske sirote. Za vsakim parom nogavic, ki jih je plela in poslala češka mladenka, se je odtrgal tudi doberšen del njene ne-žne a velike duše ter splaval tja v stepe ob Donu in Volgi, kjer je bela žena z velikimi mahljaji kosila po poljani.

Članek mi je preveč zrastle pod pere-som, toda človeku odleže, ako lahko vse izpove, kar mu je pri duši. Vem tudi, kako težko je biti glasnik v lastni domo-vini; zato prosim, da pogledate, če ne verjamete meni, kako se vedejo v tem oziru Američani in Čehi.

Ti namreč vedo, kaj delajo,

V Moskvi je začel v začetku leta 1922 izhajati mesečnik »Vjestnik narodnogo komisarjata po inostranym delam«. Kakor sploh vse, kar izhaja v Moskvi, tako ima tudi »Vjestnik« oficijelno-stran-karski značaj in je na njem zanimivo le to, kar sodijo komunisti o vprašanjih mednarodnih odnosov. List ne piše ničesar o neizogibnosti svetovne revolucije

Ado Makarovič:

De Stendhal: „Ljubezen“.

Ve, tajna življenja — naj-skrivnostnejša med vsemi je ljubezen! — Dr. K. Oz-vald: Smernice novega živ-ljenja.

De Stendhal je psevdonim znanega francoskega psihologa, Marija Henrika Beylea, katerega slavno delo »De l'Amour« (O ljubezni) je praznovalo lani svojo stoletnico. Leta 1822 je ponujal Stendhal po pariških založniških hišah svojo knjigo, pravzaprav zavitek zmeč-kanih in že zamazanih listkov različne barve in velikosti, popisanih s svinč-nikom. Končno se mu je vendarle posre-čilo najti založnika, knjigarnarja Mon-gieja, pa nove zapreke so se mu stavile na pot. Črkostaveci niso mogli čitati ro-kopisa, ki je moral biti gotovo hujši od Cankarjeve »Smire«, ker če je hotel, da izide knjiga, je moral sam narekovati črkostavec besedo za besedo. Pač izredna potrpežljivost, ki kaže res veliko ljube-zen do stvari.

Ker se Stendhal ni brigal ne za obli-ko knjige, ne za tisk, ne za tiskarske po-greške, si lahko mislimo, kako malo spo-štovanja je mogla vzbuditi knjiga v jav-nosti. Slo mu je pač samo za to, da po-kaže svoj novi nauk.

Končno je srečno izšla knjiga, a na slabem papirju, v smešni formi, polna avtorjevih in tiskarskih napak. Kuncem je bilo tako malo, da je odgovoril enašt-leť po izdaji založnik Mongie na spre-

Dr. Leopold Poljanec:

Naraščaj Rdečega križa.

(Konec.)

Zbiranje članov v naraščaj Rdečega križa nam daje že samo na sebi priliko, da vzgajamo čustvi vzajemnosti in ljubezni do součencev. Po ameriškem in češkem načinu se namreč vpiše ves raz-red. Kakšen prispevek je to, 20 para me-sečno, ali letno 2 dinara za učence! To ni niti za četrt litra slabega vina, da govorimo v vrednostnem merilu našega občinstva! Ako pa učence — in takih je vedno nekaj v razredu — niti tega ne znore, pa založe premožnejši večje vsote, razred pa nastopa proti Društvu rdečega križa kot samozavestna edinica po načelu: »Vsi za enega, eden za vse«.

Učenka se je razbolela; deklice jo hodijo obiskavat ter ji krajšat dolgega časa, ki tako zvesto sedi ob bolniški postelji. Govore o šolskih in drugih dogodkih, ki so zanje tako važni in zanimivi, in živahen smeh zveni po sobi. V postelji pa se zaiskrijo trudne oči in vesela poteza zaigra ob ustih. Zdravniki naj vam povedo, kako veselje in radost lečita bolezn!

Dijaki, koliko darov vam je podarila priroda, samo nikar teh talentov zakopa-vati! Vendar so med vami manj nadar-jeni tovariši, ali taki, ki še niso »izpre-gledali«. Odličnjak, latinec ali matema-tik, pomozí bratu zaradi ljubezni do nje-ga, pokaži mu z Ariadninim klopčičem izhod iz blodišča latinske in grške slovni-ce, uvedi ga v skrivnosti algebre! Trše

in o njenem bližajočem se nastopu. V ospredju njegovega zanimanja stoji vprašanje: Ali je neobhodno potrebno, da se Rusija približuje kapitalističnim državam. V tej zvezi ga osobito zanima vprašanje zblizanja z Zedinjenimi državami.

V članku »Rusija in Amerika« se peča z odnosi obeh držav najboljši komunistični publicist v zunanje-političnih vprašanjih Mih. Pavlovič, ki sklepa: Zblizanje med obema državama je mogoče, tembolj, ker leži v interesu ameriške industrije, kateri gre za življenje in smrt, če si ne pridobi ruskega trga. V Zedinjenih državah je najbolj dovzetna za zblizanje republikanska stranka, ki je zastopnica velikega kapitala, dočim so demokraciji nagnjeni bolj na stran velikih agrarcev. Pavlovič ni zadovoljen s sedanjim stališčem vlade Zedinjenih držav, pričakuje pa, da se bo tudi tam začel preokret: zdravo znamenje je ameriška pomoč za stradalajoče v Rusiji.

Francija ostane še nadalje sovražnik sovjetov, izvaja nek drug članek v »Vjestniku«. Ker pa ne vidi v Franciji resnih znamenj socialne revolucije, jo slika kot državo, ki se nahaja v moralnem in socialnem razkroju. Največji nasprotnik socialne revolucije je francoski mali meščan (petit bourgeois). On ovira iz ozko-nacionalističnih razlogov vsako zblizanje s sovjetsko Rusijo. Rusija bi želela videti na vladi v Franciji predstavitelje velikega kapitala, ki niso tako

ekstremni nacionalisti kakor drobna buržoazija.

Drug odkrit nasprotnik sovjetske Rusije je po mnenju sovjetskega »Vjestnika« Japonska, katere načrti se ne raztezajo zgolj na Daljni Vzhod, ampak tudi na vso istočno Sibirijo. Dalje se »Vjestnik« zanima za orijentsko politiko Anglije. Iz raznih člankov, tičočih se tega vprašanja je razvidno, da so komunisti trdno preverjeni o skorajšnjem popolnem zlomu angleške kolonialne politike. Nevarnost je deloma notranjega značaja: mohamedanski in budistični svet Irana vedno glasneje svojo nacionalno svobodo, deloma pa ima zunanji značaj: Anglija naletava let oza letom na jačjo konkurenco s kapitalom drugih držav. Ta konkurenca mora neizogibno izzvati nove vojne in strašna vstaja azijskih in afriških narodov bo končala za vsekar angleško svetovno gospodarstvo.

V junjskem zvezku »Vjestnika« so izšli članki o Indiji, o nacionalni vstaji na Kitajskem, o boju za perzijsko nafto in o problemu Maroka. Po izrednem in sistematično zasnovanem zanimanju za orijentsko vprašanje smemo sklepati, da bo sovjetska diplomacija tudi v bodoče z vsimi sredstvi podžigala nacionalizem azijskih in afriških narodov, da na ta način zadene v živo evropske velesile in njihov kapitalistični sistem mednarodne gospodarske politike.

Politične vesti.

* Hribar v boju za Maribor. Veliki župan mariborski g. Ploj je že delal načrte, kako bi dvignil mariborsko od Ljubljane zanemarjeno oblast in rešil za našo samoupravo Rogasko Slatino in Dobrno. Pa delal je račun brez krmarja Ivana Hribarja, ki se je skril v to svrhu za zunanjega ministra. Temu je postal g. Ploj nepogrekljiv v Parizu pri reparacijah in za je zahteval za nedoločen čas v Parizu. Tako se igra vlada z interesi mariborske oblasti. Reparacije se rešujejo v ruhrski kotlini in ne pri zeleni mizi v Parizu. Kdo veruje, da je g. Ploj tam potrebniji nego v Mariboru?

* Hribar je hotel ubiti celjsko »Novo dobo«. Zahteval je ob priliki nekega protesta ene članice društva Zvezne tiskarne v Celju glede spremembe pravil društva, naj se tiskarni postavi kurator. Minister Vujičić je to zahtevo odbil, ker spada v kompetenco pokrajinske uprave. Katepaga kuratorja se Hribarju celjski Nemci priporočili?

* Radikalci za slovenske uradnike. Ko je v sredo v javni seji finančnega odbora zahteval poslanec Reisner, da se uvrste Bled, Slatina in Dobrna kot kopališča v višji razred zaradi izredne draginje, protestiral je radikalski poslanec Grgin,

šanje Stendhala, kako razpečava knjigo: »Lahko rečem, da je Vaše delo sveto, ker nobeden ne seže po njem.« Ker se je razen tega razširila pikra pravljica, da je oddal Mongie celo izdajo za obtežitev ladje, in je Stendhal sam razširjal to neumnost, je dovolj jasno, da ni takrat še nikdo slutil velikega pomena tega dela. Takrat si je utrdil svoje lepo ime »homme dissolu« in »grand libertin«, danes je psiholog, opisovalec najzanimajših in najtemnejših človeških duševnih lastnosti.

Dobro mu je bilo znano, da ga sodobniki ne razumejo, in je upal v poznejše generacije. Umevno je zato, da se ni čudil, ko niso hoteli sodobniki ni okušati ta redki sad, sad mučnega učenja; ne učenja v zaprti sobi pri knjigah, ampak v resničnem življenju. Njegovo učenje je bilo opazovanje. Ker pa je bila njegovi okolici že sama javno izrečena beseda »ljubezen« nečista, čeprav je bil Pariz nasičen tajne umazanosti, je moral zapustiti Francijo in si poiskati odkritih ljudi. Šel je v Italijo, že od nekdaj najrazvitejšo deželo ljubezni. Italijan je v tem odkrit (morda le v tem!), se nikdar ne sramuje svojih nagnjenj. Ljubezen mu je kot vzvišena naravna lastnost prosta in lepa. Hoče uživati, hoče ljubiti, brez mej. Strašnejši je od drugih, ljubi silno, slepo, do blaznosti, in zločin mu je neznaten na poti do smotra. Italijan bi sprejel Stendhalovo knjigo z vso ljubeznijo in hvaležnostjo. Francozom se ni zdelo častno, citati knjigo »d'un coureur de femmes«.

Stendhal je študiral na ulici, v salo-

rekoč, da je letoš na Dobrni nedopovedljivo ceno živel.

* »Slovenski Narod« se je včeraj na široko razpisal o »ponesrečeni mladinski akciji« v zadevi nemško-radikalnega pakta. Slikati hoče iz velike ljubezni do radikalnega poglavarja Hribarja zadevo kot demokratski volilni maneuver. Ako bo poskušal v tem tonu nadaljevati, bomo žal prisiljeni priti z imeni onih radikalnih matadorjev, ki so jasno izjavili, da so se vršila med Nemci in radikalcem pogajanja, katerih cena so bile naše nacionalne dobrine, in ki so tudi izjavili, da radikalcem smatrajo take koncesije za upravičene. Ako smo z brezobzirnim razkrinkanjem teh protinarnih spletk preprečili takšno narodno izdajstvo, nas to iskreno veseli in nimamo dalje povoda, reagirati na vse neumnosti gospodov krog »Slov. Naroda«, ki plavajo dan za dnem bolj v radikalne vode. Bog z vami!

* Kje je samostojna? Z velikim začudenjem se vprašujejo jugoslovansko orijentirani naši rojaki, kje je zadnje tedne vodstvo samostojne kmetijske stranke, ko se vodi borba za ohranitev slovenskega značaja severne Slovenije.

* Naša razkritja glede Madžarske še vedno ne dajo miru senilnemu »Sloven-

nih, v gledališčih, po najzakotnejših beznicah in najelegantnejših kavarnah. Gledal je in poslušal, in kar je zvedel in videl, si je napisal na kosček papirja. Tako si je polagoma ustvaril živo zbirko, da je »De l'Amour« resnična, natančna slika ljubezenskega življenja, polna živobarvnih anekdotičnih, a tudi tragičnih primerov.

Tako je raziskaval Stendhal »duševno bolezen«, ki se imenuje ljubezen, in vedno bolj prodiral v »malo znane pokrajine človeškega srca«. Pisal je le za one, ki so trpeli »najmanj šest mesecev« ljubezenske muke, za mehke duše, za v hrepenenju bolne. V tem je Stendhal umetnik. A neznanstvenik je tukaj prekorčnil mejo in si postavil znanstveno nalogo. Umetnost naj bi mu samo pomagala do smotra, do znanstvenega obrazca (formule), ki naj bi izrazil znanstveno to »maladie du cœur« in njene stopnje. In po dolgem iskanju jo je našel, svojo formulo, in v njen mrzli oklep je stlačil gorko, utripajočo ljubezen.

Razvoj ljubezni je enak — kristalizacija.

Ko je obiskal z gospo Gherardi solne jame v Halleinu (južno od Salzburga, na avstrijsko-nemški meji), in opazoval, kako dvori bavorski častnik lepi Italijanki, se mu je zazdelo, da vpliva narj njena lepota, kakor kristalizacija na solne stebriče, odlomljene koščke še vlažne soli.

Ljubezen se izpreminja in se jači, prehajajoč v sedem dob (perijod): 1. občudovanje (l'admiration), 2. želja po poljubih, 3. upanje, 4. rojstvo (začetek) lju-

Narodu. Včeraj se je zopet spravil nad nas in laže, da smo jih dali celo plakirati po Mariboru in celi okolici. Seveda jih imenujejo le »mladinski maneveri«. S pomilovanjem moramo konstatirati, da gospodje v redakciji »Slov. Naroda« menda nimajo razum par radikalnih nobenega slovanskega lista, zlasti ne češkoslovških — ali pa so taki reveži, da ni v celi redakciji nikogar, ki bi jih — razumel. Zalostna majka taki žurnalistiki — oziroma duševni revščini! To bodi naš zadnji odgovor v tej zadevi gg. krog starca »Slov. Naroda«.

* Dokument, ki drži! Dr. Sušteršič, ki kot nekdanji vodja klerikalne stranke gotovo najboljšje pozna svoje bratce, je zapisal te dni v svojem »Ljudskem dnevniku«, da je »Slovenec«, glasilo klerikalne stranke, dobival svoj čas od avstrijske vlade znatne podpore iz raznih fondov. Pribijemo brez komentarja!

* Plebiscit za obsodbo opozicijskih ministrov v Bolgariji. Vrhovno kasacijsko sodišče je objavilo izid ljudskega glasovanja za ali proti obsodbi ministrov iz kabineta Kosturkov-Gešov. Izid je sledeči: Ivan Gešov za obsodbo 681.970, proti 251.175; Batičev za 682.059, proti 251.173; Ivan Bejev 681.966, proti 251.117; Teodorov 682.047, proti 251.350; Abrašev 682.066, proti 251.088; general Nikiforov 682.106, proti 251.087; Jablanski 684.044, proti 211.128; Hristov 682.099, proti 251.117; Todor Hristoper 682.048, proti 251.102; Danev 682.038, proti 251.121; Madžarov 682.150, proti 251.215; general Vazov 681.980, proti 251.215; Malinov 682.518, proti 251.523; Danilov 681.519, proti pa 251.703 glasov. Končno obsodbo bo izreklo so-branje. Sodba bo razglašena med 10. in 15. februarjem.

JDS.

TAJNIŠTVO DEMOKRATSKE STRANKE V MARIBORU za oblastno organizacijo stranke in za Maribor je odslej stalno v Cankarjevi ul. št. 1, pritriljeno. Tam so tudi klubski lokali za seje strankinih organizacij in za sestanke strankinih pristašev. Tam naj oddajajo člani stranke vse svoje želje, zadeve, prošnje itd. Tam so na vpogled volilni tmeniki za Maribor. Uradne ure so od 8.—12. ure dopold., ter od 16.—18. ure popoldne.

Tajništvo demokratske stranke v Mariboru ima telefonsko štev. 337.

SCHAPIROGRAPH

Ant. Rud. Legat, Maribor

Slovenska ulica 7. 213 Telefon št. 100.

bezni (la naissance d'amour), 5. prva kristalizacija, 6. dvom in 7. druga kristalizacija.

1. A spozna B, in nekaj nepojmljivega ga vleče k njej. Vse na njej je lepo. Grdo zakriva simpatija, komaj rojena, ki ne dopušča nikake kritike. Občudovanje raste. Oboževanje. Je lepa. Je dobra.

2. Je sladka. »Da bi jo mogel, da bi jo smel poljubiti!« »Kdaj me bo ona poljubila?«

3. Nerazsodnost je vedno jačja. Optimizem: vsaka malomarno izrečena, lepa, laskava beseda je neovržna priča njene ljubezni. »Ljubi me bolj kot jaz njo!« 4. Egoizem: »Moja bo!«

Upanje utrjuje ljubezen. A je gotov, da bo kmalu srečen. Sedaj se šele rodi »ljubezen«.

5. A in B si razodeneta svoja občutstva. Združena uživata svojo »prvo kristalizacijo« in sta srečna.

6. Ker je pa ljubezen marsikrat omahljiva, a vendar potrebna (močna) za skupno življenje A-ja in B, sledi prvi kristalizaciji dvom, edina človeška lastnost, ki nas vodi po kritični poti do spoznanja in resnice. Optimizem gine. Treznost. Čestokrat spori. Ločitev. Mogoče antipatija in celo sovraštvo. Preizkušnje. Pomirjenje.

7. Če se izkažeta dobra, nastopi druga kristalizacija. Zopet optimizem, a ne več tako slep, kakor v začetnih stadijih. A in B se res ljubita in lahko skleneta zvezo za življenje. Kristalizacija se utrjuje in kmalu ni noben obraz lepši od njenega. Sicer vidijo oči mnogo lepših in pravilnejših, a srce jih ne prizna. O-

Dnevna kronika.

— Hribar išče zaščito pred »Orjuno«. Pod tem naslovom poroča včerajšnji »Slovenec«, da je pokrajinski namestnik Ivan Hribar odpotoval v Beograd, kjer je notranjemu ministru poročal o celjskih dogodkih ter o akciji »orjunašev« proti njegovi osebi. Zahteval je, da se naj proti »krivcem« najodločnejše postopa in še pred razpustom organizacije uvede preiskava proti oni dvojici, ki je prišla k Hribarju in mu prečitela znano grozljivo izjavo. Pa se g. Hribar kljub izdatni energiji in moči vendar le boji...

— Zloraba pošte. Radikalna stranka zlorablja tudi pošto v svoje strankarske, agitacijske namene. Na občinske urade pošilja »službeno, poštne proste, volilne plakate z dopisom, da morajo župani smatrati take stvari za »uradne« in plakatiranje »obvezno«. Pričakujemo, da bo g. pokr. namestnik tudi o tej zadevi poročal poštному ministru, kakor tudi druge stvari takoj osebno referira.

— Z ženo si je pomagal. V Zagrebu živi s svojo lepo ženo nek privatni uradnik J. H., ki bi silno rad postal povojni milijonar. Začel je »eksploatirati« svojo mlado in lepo ženo. Z njegovo vednostjo je mlada žena lovila v svoje mreže starejše, bogate gospode, ki še mnogo polagajo na žensko lepoto. Kakor hitro je imela katerega v kletki, se je prikazal »ljubosumni« soprog in grozil s škandalom, nazadnje pa se je za kakih 50.000 Din. poravnal in molčal. »Kšeft« bi se bil nedvomno obnesel, da ni zadeve zavohala policija, ki je »podjetnega« moža obtožila radi izsiljevanja.

— Smrtna nesreča z granato. Pri prekopanju travnika je zadel nek kmet iz Renč z motiko v zemlji skrito granato, ki je vsled tega eksplodirala in ga grdo razmesarila. Težkoranjenega so spravili v bolnico.

— Vlak povozil orožnika. Te dni so našli na železniški progi blizu Šoštanja povozenega orožnika Ludvika Humberta, ki zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok.

— Soseba ubil V Novem Sadu sta zakonca Ivo in Marija Kunstek mirno živela vse dotlej, dokler ni začel mož pijačevati. V zadnjem času je prihajal domov navadno pijan ter se prepiral z ženo. Pred par dnevi sta se zopet sprla in Kunstek je začel svojo ženo pretepati, narkar je žena pobegnila k sosedu Rumpku. Mož jo je zasledoval. Sosed se mu je postavil v bran, radi česar ga je Kunstek napadel z nožem. V obrambo je sosed pograbil sekuro in žnjo zamahnil proti Kunsteku. Zadel ga je tako nesrečno, da se je Kunstek na mestu zgrudil mrtev na tla. Rumpke se je na to sam javil oblasti.

— Železniška nesreča. Blizu Sarajeva se je od hriba odtrgala skala ter padla

na je prva. Mogoči spori morajo podleči ljubezni, ki se v njih samo krepi.

Ceprav ni do danes nobeden drugače formuliral ljubezni, vendar ne smemo slepo verjeti slučajni kombinaciji impresionista. Stendhala, ker je vsak impresionist skrajno subjektiven, in to radi razlik v impresijah. Tudi to je sumljivo, da se je oprijel prve prikladne razlage, ki jo je srečal. Zato ni izključeno, da dobimo kdaj novo formulo; tembolj, ker je njegova definicija kot znanstvena še močno ogrožena in jo imenujejo še »duhoviti primer«. Ker pa je Stendhal sam priznal neznanstven značaj svojih spisov, ostanejo še vedno dragoceni kot spisi umetnika, če jim tudi vzamemo znanstveni plašček.

Dalje opisuje Stendhal ljubezenske zmožnosti v raznih drugih deželah, in to po njemu lastnem živem načinu, s primeri, resničnimi dogodilji. Marsikdaj govori kruto jasno, brezobzirno; nekdo mu je očital, da »s sumljivo odkritosrčnostjo«. Nekaj izidov njegovih razmotirvanj o zmožnostih: V Švici se vdajajo dekleta tujcem od sobote do nedelje, Francija je dežela hinavske, skrite ljubezni, ne ljubezni, ki jo zapoveduje narava, ampak sredstva za oslajevanje življenja. (Isto lastnost ima danes, samo da je potencirana: Glej Emila Zolaja »Rodovitnost«.) Nemčija ima edina srečne zakone. V ameriških Združenih državah je kristalizacija nemogoča. Enako v Angliji.

Kakor je Moliere v svoji komediji »L'ecole des maris« smešil samega sebe, karikira Stendhal v zavrženih zaljubljen-

na železniški tir. V tem je privozil tovarni vlak. Strojvodja je v zadnjem trenutku zapazil nevarnost ter je skušal vlak zaustaviti, kar se mu je deloma posrečilo. Vendar pa je lokomotiva s precejšnjo silo zadela ob skalo in vsled tega skočila s tira. Človeških žrtev ni bilo. Materialna škoda je neznatna.

— **Mati ubila lastnega sina.** V Stipu se je pripetil žalosten slučaj. Radifa, žena Arfe Ahmetovića je nekaj popravljala pri puški svojega moža. Njen 13 letni sinček jo je pri tem opazoval in stal poleg nje. Nenadoma se je puška vsled neprevidnega ravnanja sprožila in deček se je smrtno zadet zgrudil na tla in kmalu na to izdihnil. Nesrečna mati si je iz obupa hotela končati življenje, kar pa so preprečile sosedice.

— **Hindenburg v Moskvi.** Iz Pariza se poroča, da je znani nemški feldmaršal Hindenburg odpotoval v Moskvo, da v sporazumu z rusko sovjetsko vlado izdelava načrt za rusko-nemško ofenzivo proti zapadu, predvsem pa proti Franciji. Kakor se doznava, se nahaja v Moskvi tudi znani industrijalec Krupp, kateremu je sovjetska vlada poverila izdelavo topov in municije za sovjetsko armado.

— **Drzen vlom v Sofiji.** V sredo, krog 5. ure popoldne so vdrl trije maskirani mošje v podružnico Narodne banke v Sofiji. Uradnike, ki so bili še v uradu, so povozili ter prebrskali vse blaginje. Ker pa niso našli več denarja, ki je bil malo prej izročen centrali, so se zadovoljili z dvema zavojema poštinih znanik v vrednosti enega milijona levov, nakar so vložili brez sledu izginili. To je tekom enega meseca že peti vlom v banke v Sofiji, a doslej storilcev še ni bilo mogoče izslediti.

Dopisi.

— **Iz mariborske okolice.** Ker ni dela, ni zaslužka. Radi tega v hišah revnih slojev ni kruha. Bledi obrazi tavajo kot sence po cestah, iz njih oči pa seva blazen obup. Beda je dosegla svojo kulminacijo. Dol s krušnimi cenami! Kruha bi pač naj bil sit vsak otrok, vsak telesni in duševni delavec. Obljube na boljše čase ne zaležejo več. One so »prazna paša« momenta, želodec pa zahteva dnevne hrane. — Volilno razpoloženje je vsled splošne bede minimalno, dasi hodijo pridno po vaseh »bojeviti« kaplani. In ni čuda! Košar, nižji drž. uslužbenec in izmozgani delavec ima prav sedaj druge misli, misli na kruh.

— **Vuzenica.** V števil. 6. »Slov. gosp.« od 8. febr. čitani slučajno o »sijačnem shodu« posl. Pušenjaka v Vuzenici. Sicer si tega amazanega lista (kakor tudi »Stražec«) sploh ne upam prijeti v roke, ker se mora vsak poštnjak bati ostudnih bacilov klerikalnega časopisja, pa če me že kdo opomni na kak prav neumen članek, no, ga pa preberem, — potem pa ja hitro roke umiti! Ob 10. uri je imel posl. Pušenjak napovedan shod pri Lobenwainu, pa komu pa naj govori, ko ni drugega tam ko župnik s svojimi par možici — in prazne klopi in mize. Tako je moral čakati župnik s Pušenjakom do pol 12. ure, če je sploh hotel zborovati, prva polomija. — **Druga polomija** pa je bila: g. Drogenik je povabil g. Pušenjaka na svoj shod in mu zagibal prostost govora, pa slednji ni hotel ali pa na komando ni smel iti. Potem da vprašati g. Drogenik gosp.

o samega sebe. Vedno zaljubljen, vedno upajoč, čeprav skoro vedno odvržen, zasramovan in zasmehovan. O vzroku bi se izrazil takole: Stendhal ni bil podoben Adamisu. Vendar pa je strastno ljubil ženske, ki so to izrabljale, in mu reklo, da ga ljubijo, njega edinega; pa so jih imelo na kupe. Ni bil slep, da bi jih ne razkril, eno za drugo. Zato se ne smemo čuditi, da govori tako surovo o moški ljubezenski strategiji in taktiki. Spoznal je, da ni mogoče priti v kraljestvo blaženosti skozi ozka vrata altruistične morale in je zato svetoval drznost, krutost, neusmiljenost. Ta egoističen nauk moramo danes zavrniti.

— **V njegovih strategičnih načrtih srečamo nasprotno elemente njegovega značaja, in hkratu naš značaj.** Zda je straten, svež in mlad, zdaž zopet truden in prazničar. Enkrat se bojuje previdno in potrpežljivo, iz daljave le k ljubici sarkaz, drugič, z nervozno odločnostjo, vpraša naravnost: »Da ali ne!« Tako je iskal klateč se po svetu, družico v življenju in — v starosti, ki ni bila več daleč.

Pušenjaka, ali mu on zagibal prost govor, če on (Drogenik) pride na Pušenjakov shod. In odgovor gospodov zaupnikov Ešeles: Ne!! Drogenik sploh nima govoriti! Ja gospoda, taka taktika in taki shodi so prav lahki, kdor bo hotel stvarno ugovarjati, ta besede ne dobi. — basta! — hujskač pa le trobentaj!! — Za one, ki količkaj znajo misliti, je to pač najjasnejši dokaz klerikalne manire in črne vesti, drugim pa naj bog pomaga tudi takrat, kadar sicer pridejo pomoči in prispevkov prosit k »samostojnežem« in »liberalcem«. Gospodu župniku pa bi svetovali, naj bi se raje malo več brigal za svoje cerkveno-gospodarske zadeve, bil tudi drugače proti svojim ponižnim ovčicam manj oduren, — politiko pa prepustil drugim, ki se bolj na to razumejo. — Da, gospoda, ljudstvo hujskati je lahko, — stvarno pa znate zajemati samo — iz korita. (Amer.)

— **Vransko.** Po občnem zboru Telovadnega društva Sokol na Vranskem v gostilni Brinovc zbrano občinstvo z ogorčenjem protestira proti postopanju Pokrajinske vlade v Ljubljani proti Orjunašem o priliki nemškega Jagaballa v Celju, ker je v zaščito vzela izzivajoče renegate ter zabranila s slovanskimi bajneti Orjunašem vstop v mesto. Spominjamo se svoječasnega nasilstva štajerskih nemških kmetarjev v Celju in Ptuj, kjer je renegatska sodrga pod zaščito žandarmerije mirne Slovence opljuvala, obmetavala z gnjilimi jajci in streljala na nje, danes pa naša narodna vlada pusti iste renegate izzivati mirne Slovence v njihovi narodni državi. Ogorčeno zahtevamo, da odgovorni član Pokrajinske uprave iz tega — milo rečeno — nenarodnega postopanja takoj izvaja konsekvence. Celje ni »fremdes Gebiet«. Orjunaše pa pozdravljamo in jim ključemo: Na stražo, narod stoji za vami!

Celjske vesti.

— **Iz seje celjskega aprovizacijskega odbora.** V seji, dne 6. tm. se je razpravljalo o podražitvi kruha. Nastavile so se sledeče cene: žemlje 5 dkg po 50 p, 9 in pol do 10 dkg po 1 D. Beli kruh iz moka »0« in »2« po 7.50 D, črni kruh iz dve tretjini moka »4« in eno tretjino »6« po 6.50 D. Razmah cene med moko in pecivom pri žemljah je 30, pri belem in črnem kruhu 5 odstotkov.

— **Okrožni klub jugoslov. dobrovoljcev** v Celju si je izvolil sledeči odbor: preds. prof. Ljud. Vagaja, tajnik trgovec Vlad. Batič, oba v Celju in blaginjak ravnatelj mešč. šole Melh. Ržmal v Vojniku.

— **Sokolska maškerada** v Celju se vrši — kakor običajno vsako leto — v nedeljo, dne 11. t. m. v gornjih prostorih celjskega Nar. doma. Ker je to šele drugi večji ples v Celju v letošnjem pustnem času, se pričakuje velika udeležba.

— **Olepevalno društvo** v Celju ima svoj letni občni zbor dne 15. t. m. ob 20. uri v hotelu Balkan s običajnim dnevnim redom. Ako bi bil prvi občni zbor nesklepčen, se vrši pol ure pozneje drugi.

— **Izpred celjskega okrožnega sodišča.** Radi težke telesne poškodbe sta se zagovarjala v torek dne 6. tm. pred okrožnim sodiščem v Celju 33 letni Janez Novak in 27 letni Franc Novak, oba iz Zverinjaka v brežiškem okraju radi lahke telesne poškodbe, že predkaznovana. Dne 8. okt. 1922 zvečer se je nahajala v gostilni Jo-

— **De l'Amour** je važna za nas, da primerjamo Stendhalove tipe z današnjimi, važna je za zgodovino, psihologijo, antropologijo, sociologijo itd. Danes se nam zde njegove najvažnejše zahteve (n. pr. skupna vzgoja spolov, ločitev zakona itd.) v primeri z našimi neznatne. Kvečjemu, da nas zanima, kako jih je podkupljal in zagovarjal.

— **Vrednost in važnost knjige** dokazuje dejstvo, da je še danes živa, da jo mnogo čitajo povsod, posebno po Italiji, kjer imajo Stendhala za Milana, in smatrajo njegovo delo za »un libro italiano«, ker je nabrano v Italiji. Slovenščina in hrvaščina je nimata. Ni čuda, ko nimamo niti modernih! Da bi vsaj malo zamislili to vrzel, bi bilo hvalevredno, da bi nam kdo prevedel vsaj najvažnejša dela Italijana, prof. Pavla Mantegazza, n. pr. Psihologijo ljubezni, Fiziologijo ugodja, Spolni odnosi človeštva (Le relazioni sessuali) itd.

— **Pa najbrž so te besede** »klic vpajočega v puščavo«.

žefa Klemenčiča v Arličah družba artiških fantov, kamor so prišli tudi fantje iz Zverinjaka, med njimi oba obdolženca. Pred gostilno je prišlo med obema grupama fantov do pretepa in celo do streljanja. Pri tem je dobil neki Martin Vahčić od obeh težke poškodbe z opečovanimi sunki z nožem globoko med rebra, Martin Glogovšek pa dve lahki poškodbi na glavi. Obtoženca sta dejanje sicer tajila, a sta bila na podlagi točne izpovedbe priče obsojena in sicer Janez Novak na 1 leto in Fr. Novak na 6 mesecev težke ječe. — Pred istim sodiščem se je vršila razprava zoper viničarja Rudolfa Šoštarja, kolarkega vajenca Jurija Vlahovića in delavca Viktorja Vlahovića, vsi stanujoči v Gredicah. Dne 8. septembra 1922 je prišel popoldne Mirko Pilko s svojo družino v gostilno Antona Ulčnika v Orešju. V isti gostilniški sobi so se nahajali v družbi tudi obdolženca. Tekom popoldneva je prišlo med gosti do pretepa, pri čemer so bile prizadane Mirku Pilku razen lahkih telesnih poškodb, težke rane s štefanom in nožem pri levem očesu, desnemu ušnem kotu in na želodcu. Rana na glavi je povzročila vsled pretresenja in ohromelosti možganov njegovo smrt. Obtoženec so dejanje deloma priznali, Jurij Vlahovič se je zagovarjal s popolno pijanostjo. Obsojeni so bili Šoštar na 1 leto, Jurij Vlahovič na 10 mesecev in Viktor Vlahovič na 8 mesecev težke ječe.

Iz naše komunalne politike.

Ko je po dobi vladnih komisarjev zavlada na magistratu črno-rdeča internacionala, je bilo vsakemu treznomislemcu človeku jasno, da ta koruzni zakon klerikalcev in socialistov ne bo dolgo trajal. Kljub temu, da so si večinarji funkcijske med seboj lepo razdelili in izpodrinili demokrate iz delovne večine in jim tako odvzeli kontrolo nad gospodarstvom večine, so si že po komaj enoletnem »vladanju« skočili v lase in danes pljuvajo klerikalci na ravno istega župana, ki je bil izvoljen z vsemi klerikalnimi glasovi in na škodo narodnega kandidata. Razdor sega celo tako globoko, da se klerikalci niso sramovali, predlagati nezaupnico od njih samih izvoljenemu županu.

Vso podlost klerikalcev pa je razkrila proračunska debata, ki ni zavzemala nič manj kakor šest celih občinskih sej. Vse do proračuna so klerikalci zvesto podpirali socialiste, glasovali za vsak njihov davčni predlog, s katerimi socialisti niso skoparili in ob vsaki priliki napadali demokrate, če so si »drznili« ugovarjati. Dr. Leskovar in katoliški duhovnik dr. Jerovšek sta kar tekmovala med seboj, kdo bo dosegel prvenstvo v objemanju socialistov in demagoškem napadanju demokratov in vlade. Socialisti so se jim za to tudi izkazali hvaležne ter poverili dr. Leskovarju pravno zastopstvo mestne občine, ki mu je, mimogrede omenjeno, neslo lepe tisočake, ter tu pa tam pridili tudi kakemu dr. Jerovškemu ali Žebotovemu predlogu.

Toda prišlo so državnozbornske volitve in tu je postal klerikalcem socialistično bratstvo neprijetno. Trebalo se jih je za vsako ceno otresti. Pri jezuitski neznačajnosti klerikalnih voditeljev to seveda ni bilo težko. Najugodnejšo priliko jim je nudila proračunska debata. Uvod je napravil dr. Verstovšek, za njim pa je prevzel bandero duhovnik dr. Jerovšek ob asistenci dr. Leskovarja in neizogibnega Žebota. Računajoč na nezavednost svojih volilcev so kar čez noč prešli iz delovne večine v opozicijo in začeli napadati proračun, ki se je — nota bene — sestavil z njihovim sodelovanjem. Kritizirali so gospodarstvo magistratne večine, in njihovi volilci so bili dovolj naivni, da niso premislili, da so klerikalci sami bili v ravno isti delovni večini in so zato soodgovorni za vse dosedanje gospodarstvo. Da je bilo gospodarstvo res slabo, se ne da zanikati. Toda vzpričo neprimerne kvalifikacije socialističnih odbornikov pade tem večja odgovornost na klerikalce same. To pa jih nikakor ni oviralo, da ne bi igrali vloge Poncija Pilata, češ, vi glejte! Kako ostudno demagogije, blatenja, natolcevanja in laži so se pri tem posluževali, bo znano vsakomur, ki je le količkaj zasledoval občinske seje. Saj so občinski odborniki javno ožigosali duhovnika dr. Jerovška za lažnjivca. Ravno isti klerikalci, ki kriče

sedaj pred volitvami, kako skrbje za delavca, uradnika itd., so predlagali, naj se črta 1.200.000 K draginskih doklad mestnim uslužbencem in upokojevcem! Kako farizejsko so zavijali oči pri glasovanju o raznih davkih, ki so jih svoj čas sami predlagali in za nje glasovali! V svoji lažitrobenti »Straži« se je seveda dr. Jerovšek razpisal, glejte: demokratje vam kradejo denar iz žepa, demokratje vam nalagajo krivične davke, dasiravno demokratski odborniki niso niti enega davka predlagali. Kdor pozna klerikalce, jim itak ne verjame. Marsikomur pa, ki jim je doslej slepo verjel, so se po njihovem nastopu v občinskem svetu odprle oči. Nas to le veseli in želimo, da klerikalci v tej smeri nadaljujejo in ljudstvo bo kmalu izpregledalo.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Narodno gledališče.

V soboto, 10. februarja 1923 ob 19 in pol:
Abon. C in kuponi.
Gostovanje gosp. Osipa Šesta, režiserja ljubljanske drame.

Ljubosumje

Drama v petih dejanjih. Spisal M. Arcibašev.
Prevel Osip Šest. Režira Josko Kovič.

O S E B E:

Sergej Petrovič	Šest kot gos.
Helena Nikolajevna, njegova žena	Bukšakova
Andrej Ivanovič	Jerman
Klavdija Mihajlovna	Mitrovičeva
Semen Semenov, njea mož	Rasberger
Knez Darbeljani	Grom
Student Seroža	Tomašič
Gimnazistka Senja	Kraljeva
Poročni Ivanov	Kopač
Kovalenko, vojaški zdravnik	Kovič
Lakaj Peter	Tepavač

Graziar, muzikanti.

Predstava je za mladino neprimerna!

—□—

Repertoire:

Sobota, 10. febr. Ljubosumje C (kuponi). Gostuje Osip Šest, režiser ljubljanske drame.

Nedelja, 11. februarja ob 15. uri Namisljeni bolnik, izv. ob znižanih cenah. Ob 19. in pol Baron Trenk, izv. (kup.)

=□=

— **Ljubosumje.** Davač, dne 10. februarja je repriza krasne ruske drame Arcibaševa »Ljubosumje«. Prvo dejanje se odigrava na Kavkazu v gorah. Družba je zbrana pri pikniku, kjer se debatira filozofira, a jedro vsega prerokanja tvori seksualno vprašanje, ki je žarišče vsega »Ljubosumja«. Ta znani ruski pisatelj in dramatik živi sedaj v Moskvi in kakor poroča rusko časopisje, hira Arcibašev v veliki bedi.

— **Nedeljske predstave.** Namisljeni bolnik. V nedeljo, 11. februarja ob 15. uri se vprižori zadnjič v tej sezoni velezabavna Molierjeva komedija »Namisljeni bolnik« ob znatno znižanih cenah. Ker predstava ne traja dolgo, si predstavmo lahko ogledajo tudi okoličani. — **Baron Trenk.** V nedeljo zvečer ob pol 20. uri se vprižori ponovno zelo priljubljena opera Barona Trenka, izv. ab in kuponi. Partijo komtese Lidijske poje ga Mitrovičeva, ki je pri svojem zadnjem nastopu dosegla izvanredno lep uspeh.

— **Sprememba repertoarja.** Radi nenadno nastalih zaprek se spremeni repertoar v toliko, da bo zvečer mesto Fausta »Baron Trenk« izv. ab. (kuponi).

Sport.

— **Rezervno nogometno moštvo ISSK** Maribor se poziva, da se sestane v nedeljo dne 11. t. m. ob 10. uri popoldne v kavarni Rotovž. Priti ima vsak član, kateri je igral v tem oddelku zadnje mesece.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2 20. ure
mladin. oddelek ob sobotah od 18.—19. ure

Maribor, 10. februarja 1923.

mi Na naslov mestnega stavbenega ura-
na Koroščeva cesta, ena najlepših ulic
našega mesta, je od gimnazije dalje tako
namenjena, da se je moramo naravnost
pramovati. Razsvetljena je tako pomanj-
ljivo, da se o njej sploh ne more govo-
riti. Z drevesnimi nasadi obdana pot pa
podobna kakemu pohorskemur ko-
rčarju ali jarku, kakor pa mestni ulici.
Mata do gležnjev, za sneg se nihče ne
meni, posipana pa cesta po vojni menda
še sploh ni bila. Apeliramo na mestni
stavbeni urad, da se za to cesto, ki vodi

m Gostilna »Domovina«. Dne 11. in 13. t. m. pojedina klobas in krofov s koncertom.

m Izgubljeni predmeti. Od 16. do 31. januarja t. l. so bili prijavljeni pri policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot izgubljeni: zlat poročni prstan; 2 kokoši in 1 petelin; črna usnjata denarnica z 200 D vsebine; nov molitvenik; rujava usnjata ročna torbica z vsebino 1 koledar 1923; 1 zlati uhan z enim rubipom obrobjen z večjim številom malih briljantov; rudeča volnena čepica; rumena usnjata denarnica z 100 D in želez. legitimacijo; poseljska knjižica z 75 D; usnjata listnica s ca. 1000 D ter razne listine; črna usnjata denarnica z vsebino 510 D; pas iz tkanine, v katerem

XXXXXXXXXXXX 0 0 XXXXXXXXXXXXXXX

000000000000 0 0 000000000000

Kultura in umetnost

Novi Rod.
List za mladiće

1917

»Novi Rod« je tehnično in vsebinsko znamenje našega napredka v mladinski slovestvi. Obenem je ta pojav značilen za kulturno in vsvarjajočo voljo naših rojakov v Italiji. List zasluži v polni meri našo podporo, tembolj, ker zbira okoli sebe naše najboljše mladinske slovestvnike. Želimo mu nadaljnjih uspehov in krepke vsravnosti na potu »novim volim zarjam naproti«.

x **Ljubosumnje.** Vsled tehničnih ovir je morala danes izostati kritika o včerajšnji premijeri v tukajšnjem gledališču in jo priobčimo v prihodnji številki lista.

x **Alojz Gradnik: Srbske narodne pesmi v slovenskem prevodu.** V založbi »Jug« v Ljubljani je izšla te dni zbirka Srbskih narodnih pesmi, katere je prevedel na slovenski jezik pesnik Alojz Gradnik. Zbirka obsega 20 obširnih narodnih pesmi, katerim je pridejano zgodovinsko ozadje in pa razna pojasnila, ki so potrebna za boljše razumevanje narodnih pesmi. Zbirka ki je na prodaj v Matični knjigar- ni na Kongresnem trgu in v vseh drugih slovenskih knjigarnah, se odlikuje po lepem tisku, finem papirju in sploh jako li- čni zunanji opremi. Cena nevezanemu iz- vodu je 16 Din. vezanemu 22 Din. Zbirko toplo priporočamo.

x **Ljubljanski Zvon 1. štev. novega let- nika** je pravkar izšla. Odlikuje se z zelo mnogovrstno vsebino. Dr. J. Glonar je ob- javil stvarno in zanimivo pisan članek »Lepa knjiga«, v katerem se je lotil pri- doslej še popolnoma nenačetege vpraša- nja o zunanji knjižni opremi. Članek si- bo s pridom prečital ne samo vsak tiskar- nar, založnik, stavec, pisatelj, marveč tu- di vsi, ki umejo ceniti pomen lepe knjige. Vseučiliški profesor dr. I. Prijatelj nas- uvaja v poezijo »Mlade Poljske«. Članek, katerega začetek nam nudi pregled preko evropskih literarnofilozofskih in umetnost- nih struj pred simbolizmom in dekadenco- ni za čitatelje samo instruktivnega pome- na, temveč mu nudi naravnost umetniški užitek. Z napetostjo pričakujemo nadalje- vanje te nadvse zanimive razprave. V »Interview-u« nam je Janko Kralj podal nekaj odgovorov slikarja Fr. Tratnika za- časa njegovega bivanja v Florenci. Ta »Interview« je izredne važnosti za pozna- vanje notranjega razvoja in stremiljen znanega slovenskega umetnika. Prihuj- liena slovenska pisateljica Marija Kmeto- va je pričela objavljati svoj roman »V mefežu«. Roman, ki nam v svojem prvem poglavju slika tržaško velikomestno živ- ljenje in razdvojenost mlade poročene žene, je pisan v priprostem, naravnem in- lubeznivem realizmu. Romanu bodo zla- stili čitateljske Ljubljanske Zvona gotovo sledile z rastočim zanimanjem. — Ferdo Kozak je priobčil v intimnem jacobse- skom slogu pisano zgodbo mlade ljube- zni, imenovano »Bele poveste«. Miran Jarc pa prvi dve poglavji svoje daljše novele »Črni čarodeji«, ki je zajeta naravnost iz vrtincev kaotične sodobnosti. — V pesni- škem delu so zastopani Igo Gruden, Alojzij Gradnik, R. Peterlin - Pe- truška in Fr. Albrecht. V knji- ževnih poročilih nam dr. Ferdo Kozak zelo nazorno analizira Cankarjev dra- matični prvenec »Romantično dušo«, prof. Dr. F. B. z veliko pohvalo govori o lite- rarnem pomembnem Sovretovem prevodu Sofoklova Kralja Odipa, univerzitetni profesor dr. A. Gavazzi pa temperamen- to, a povsem upravičeno zavrača šovinistično pobarvane terditve Randijeve ita- lijske knjige »La Jugoslavija«. Razen te- ga imajo svoja literarna poročila še M. Jarc, A. D., I. Zorec in dr. M. A. — V Kroniki naj omenimo predvsem glas- beno poročilo komponista J. M. »Iz kon- certne dvorane« v katerem je podana po- vsem objektivna stvarna in strokovna sodba o najvažnejših glasbenih priredit- vah tekom zadnjega časa v Ljubljani. Ka- kor nam poroča uredništvo, se bodo taka poročila redno nadaljevala. Razen bogate vsebine januarske številke moramo še pripomniti, da se letošnji letnik Ljubljans- kega Zvona odlikuje z zelo ukusno mo- derno zunanjo opremo. Opozorjamo to- rej vse zavedne in kulturne Slovence na to najstarejšo slovensko revijo in jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni za- drugi v Ljubljani, Prešernova ulica 16. — Naročnina velja za celo leto 90 Din.

x **Vzorno sokolsko društvo. Sokol Bo- štanj.** Na obnem zboru, ki se je vršil v nedeljo, dne 28. januarja t. l. je bila za načelnico kulturno prosvetnega odseka ponovno izvoljena marljiva gđ. učiteljica Anka Celmar-Jeva. Iz njenega poročila, ki ga je poslala ZKD, posnemamo, da je imenovano društvo v preteklem letu marljivo delovalo, in to na tehnično-telo- vadnem, kakor tudi na kulturno-prosvet- nem polju. Kulturno prosvetni odsek je imel v minulem poslovnem letu 10 pred- avanj, in sicer: 1. Pomen in naloga Sokol- stva (br. Fran Drmelj). 2. Važnost žens- ke telovadbe (s. Anka Celmar). 3. Tyr- šev življenjepis in njegovo delovanje (s. A. Celmar). 4. Kratak pregled Srbskego-

dovine; pomen Vidovega dne (s. A. Cel- nar). 5. Iz življenja našega kralja (br. Al. Drmelj). 6. Predavanje o naraščanjem dnevu (br. Fr. Dobovšek). 7. O srčni izo- brazbi in olici (br. Fr. Drmelj). 8. Sokol v javnem življenju (s. A. Celmar). 9. O Ma- kedoniji (br. Fr. Jamšek iz Rajhenbur- ga). 10. O slavni Čehih (br. Bregant iz Rajhenburga). Razen tega so se uprizo- rile tudi nekatere gledališke igre, kakor: 1. Medvedova drama: »Na odru življe- nja«; 2. Linhartova veseliga: »Župano- va Micika«; 3. Nušičeva veseliga: »Na- vaden človek«; 4. Burka: »Zdravnikov strežnik«; 5. burka: »Če sta dva«. Novo izvoljeni odbor s starostom Al. Drmeljem na čelu in z načelnico kulturnega odseka Celmarjevo nam jamči, da bo društvo de- lalo še tako marljivo naprej, kakor je delalo doslej. Tajništvo ZKD se obrača tudi še na ostala v Zvezi včlanjena druš- tva s prošnjo, naj prej ko mogoče pošljejo pregledno poročilo o delovanju v minu- lem letu, da bomo lahko pred svetom do- kazali, da naša društva niso spala, tem- več da so bila marljivo na delu.

Stanovanjske zadeve.

Hišni posestniki se opozarjajo, da imajo s 13 din. kolekovane prošnje za določanje najemnine po razsodišču pre- dati pri tukajšnjem stanovanjskem oblast- vu za vsakega najemnika posebej, ker se glede vsakega najemnika tuuradno posebej postopa ter tudi posebej raz- pravlja. V smislu čl. 56. stanovanjskega pravilnika se ima prošnji prikloniti tudi potrdilo o plačanju dolžnega državnega davka za predzadnje trimesečje. V smislu čl. 53. stanovanjskega pravilnika pa se mora za delo razsodišča tuuradno tudi v naprej plačati taksa v gotovini 20% enomesečne dosedanje najemnine, in sicer mora to takso plačati ona oseba, katere se obrača na razsodišče za in- tervencijo.

Prošnje za razsodišče. V smislu čl. 40. pravilnika za izvrševanje zakona o stanovanjih z dne 30./XII. 1921. ima oseba, (najemodajalec ali najemnik) ki ni zadovoljna z višino sedanje najemnine previco se obrniti s prošnjo na stano- vanjsko oblastvo, da razsodišče pri stano- vanjskem oblastvu določi višino na- emnine po čl. 16. in 17. gore omenje- nega pravilnika.

Pri tem ima prositelj (najemodajalec ali najemnik) v svoji prošnji označiti svojega razsodnika in njegovega namest- nika iz tozadevne liste, kar mora učiniti tudi nasprotna stranka na poziv stano- vanjskega oblastva. Če nasprotna stranka ne bi hotela označiti razsodnika in nje- govega namestnika v odrejenem času, ga postavi stanovanjsko oblastvo samo iz iste liste. Ako to v odrejenem času ne učinita, postavi stanovanjsko oblastvo samo predsednika razsodišča. Da se strankam in razsodnikom olajšuje delo in prihrani čas, razglašajo se istočasno liste razsodnikov iz reda hišnih posest- nikov in iz reda najemnikov, kakor tudi lista predsednikov razsodišča z istočasno označbo njih stanovanj, da bode stran- kam in razsodnikom mogoče tozadevne izvolitve razsodnikov in predsednika razsodišča javiti tudi pisмено tukajšne- mu stanovanjskemu oblastvu.

Lista predsednikov razsodišča za določanje najemnine pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje v Mariboru. Dr. Jo- sip Kronvogel, sodn. dvorni svetn. v p. Copova ul. št. 5. Anton Leskovec, fin. komisar, Jože Vošnjakova ul. 21. Anton Morocutti, višji sodni svetn. v p. Miklo- šičeva ul. 6. Ivan Volčič, fin. tajnik, Gosposka ul. 52.

Lista razsodnikov razsodišča za do- ločanje najemnine pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje v Mariboru.

a) Iz reda hišnih posestnikov: Julij Glaser, hišni posestnik, Meljski dvor. Vid Murko, hišni posestnik, Meljska c. 24. Leopold Barta, hišni posestnik, Koro- ška c. 40. Vilko Berdajš, hišni posestnik, Grajski trg. Dr. Oskar Orosel, hišni po- sestnik, Aleksandrova c. 14. Franjo Star- čič, hišni posestnik, Vetrinjska ul. 15. Franjo Gulda, hišni posestnik, Meljska c. 26. Ferdinand Vinčetič, Gosposka ul. 27. Karol Haber, hišni posestnik. Aleksan- drova c. 39.

Lista razsodnikov za določanje na- jemnine pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje v Mariboru.

b) Iz reda najemnikov: Jernej Al- jancič, polkovnik v p. Majstrova ul. 2.

Mirko Kožuh, nadučitelj, Gosposka ul. 46. Ivan Kravos, sedlar, Cankarjeva ul. 2. Josip Mohorko, postajenačelnik, Koroš- ki kolodvor. Anton Nerač, učitelj, Ko- pitarjeva ul. 14. Dr. Adolf Pecovnik, profesor, Vrazova ul. 2. Jakob Podlesnik, viš. pis. predstojnik, Marijina ul. 27. Fran Pogačar, major, Glavni trg 1. Vlado Premrou, viš. revident j. žel. Korošče- va ul. 20. Ivan Rojko, davčni nadupravitelj, Tattenbachova ul. 18. Rudolf Rakuša, učitelj, Aškerčeva ul. 3. Virgil Skofič, strojni moister j. žel. Ob Železnici 10.

Sokolstvo.

o **Sokolsko društvo v Mariboru** poziv- lja vse one brate, kateri so na novo došli v Maribor in bivajo sedaj tukaj, da pred- ložijo v presentacijo svoje legitimacije, da se jih sprejme v evidenco. Opozorja se jih na to, da ne pridejo v neprijetnosti v slučaju kontrole.

o **Uradne ure Sokolskega društva v Mariboru** so vsako nedeljo od 10. do 12. ure dopoldne v društveni sobi v Narod- nem domu. Članstvo se pozivlja, da pred- loži v potrditev legitimacije za tekoče leto.

o **Studenci pri Mariboru.** Kakor vsako leto priredi tudi letos »Sokol« v Studen- cih na pustni torek dne 13. februarja v Sokolskem domu pustno veselico z ma- škerado. Preskrbljeno je za dobro zaba- vo, jedila in pijačo in se vsi prijatelji dru- štva vabljeno vabijo. Zdravlo!

o **Sokolsko društvo v Varaždinu**, ki je včlanjeno pri MSZ, je imelo na svečni- oc svoj redni občni zbor v mestni posve- tovalnici. Udeležba je bila častna, nad 60 bratov in sester je prisostovalo občnemu zboru, ki ga je otvoril in vodil starosta br. dr. Stanković, za župno predsedstvo je bil navzoč br. Novak iz Maribora. Iz vseh poročil društvenih funkcionarjev je sledilo, da je bilo delovanje društva izredno marljivo in dosegalo lepe uspe- he. Kakor znano, so stare sokolske dru- štva dne 2. aprila 1922 naskočili blokaši in si prisvojili društveno imetje, pravih Sokolov to ni ustrašilo, ustanovili so si takoj novo društvo in v kratkem času obstanka dali trden temelj čisti sokolski misli v Varaždinu. Novo društvo se je udeleževalo vseh sokolskih priredb, po- sebno številna je bila udeležba na vse- sokolskem zletu v Ljubljani, sodelovalo je pri prireditvah bratskih društev v Čakov- cu in Varaždinskih Toplicah, imelo več predavanj in se udeleževalo patrijotičnih slavnosti v Varaždinu. Društvena bla- gajna je imela v letu 1923 nad 32.000 din. prometa in osnoval se je sklad za Sokol- ski dom. Pri volitvah je bil med vihar- nim navdušenjem izvoljen za starosta br. dr. Stjepan Stanković, za načelnika br. Oton Šantel in v ostali odbor več marlj- vih bratov in sester. Med slučajnostmi se je obravnavalo nekaj notranjih dru- štvinih zadev, na kar je br. starosta po govoru župnega zastopnika zaključil nad- tri ure trajajoče in lepo uspelo zboro- vanje.

Izbred sodišča.

Maribor, 7. februarja.

Tat pod posteljo.

Sedemdesetletni Mikloš Ružič ima svo- jo klet in hišo v Peskovcih, okraj Mur- ska Sobota. V bližini stanuje njegov sin Vincenc Ružič, Stari Ružič je spal nava- dno v svoji hiši. Ko je prišel dne 27. dec. l. l. zvečer domov, je zaslišal v sobi nek- šum. Napravil je luč ter se podal v sobo in našel je pod posteljo moško osebo, ka- tera je skočila nanj in mu tiščala klobuk proti ustom. Potegnil je neznanemu ma- sko raz obraza in spoznal 20letnega po- sestnikovega sina Stefana Kožiča iz Pe- skovce. Zasačenemu pa se je posrečilo se izmuzniti in ga tudi na pomoč došli Vin- cenc Ružič ni mogel obdržati. Pri izvr- šeni preiskavi na domu Kožiča, so našli orožniki vrv, verigo, nekaj platna in ne- kaj denarja. Nato se je ugotovilo, da je bilo Ružiču v zadnjem času ukradeno o- krog 30 m domačega platna, par čevljev, vrv, veriga, vaje, kosa, nož in 8000 K gotovine. Kožič, ki deloma tatvino pri- zna, je bil pred okrožnim sodiščem obs- jen na 4 mesece težke ječe.

Pretepaški natak.

Dne 12. novembra l. l. popoldan je prišel v gostilno Franca Franka v Gor- njih Petrovcih, okraj Murska Sobota, po- sestnik Štefan Kolar iz Suline. V gostil-

ni je dobil natakarja Karla Sušelen, k- kateremu je tudi prisledel. Kolar je med drugim Sušelen tudi povedal, da je sli- šal od njegovega očeta, da ž njim grdo ravna, in mu končno svetoval, naj si ho- dober z njim. To pa je Sušelen razjezilo in je kmalu nato odšel. Ko je tudi Ko- lar okoli pol 15. ure odhajal, ga je v ve- ži gostilne čakal Sušelen, ga brez vsakega vzroka udaril s palico po roki, da mu je padel iz roke paket, katerega je nosil. Ko je udarjeni hotel paket pobrati, mu je nasprotnik prisilil dve zaušnici ter ga nazadnje še pahnil z nožem pod desno pazduho tako, da je zaboden bil težko telesno poškodovan. Sušelen prizna, da je Kolarja na hodniku udaril za uho, taji pa, da bi ga pahnil z nožem. Obsojen je bil na tri mesece težke ječe.

Surov sin.

Posestnica Marija Viher v Slanov- nem, okraj Ormož, se nabaja radi za- pravljivosti pod kuratelo. Navado ima, da se rada upijani. Tako je bilo tudi dne 6. oktobra l. l. Njen 21 letni sin Alojz Novak, ki je znan kot surovež, je mater izgnal iz sobe, pri čemur jo je suval v prsa tako, da je zadobila na vratu in pr- siah lahke telesne poškodbe. Sin taji, da bi z materjo grdo ravnal ter pravi, da se je mati sama poškodovala, ko se je valjala po krompirju v kleti in da je padla v sobi na tla. Sodišče je obsodilo surovega sina na 3 mesece ječe.

Nevarna poškodba z nožem.

Posestnikov sin Leopold Kapun v So- deržu, okraj Slovenska Bistrica, je dne 1. januarja tekom nekega prepira za- hotel z nožem Franca Sego v Gladomest v hrbet in levo ramo. Po zvedeniškem mnenju je zadobil ranjeni poler lahke telesne poškodbe na levem ramenu na hrbtu samo na sebi težko telesno poškod- bo, ki je prizadjana na tak način in s- takim orodjem, da je s tem navadno združena smrtna nevarnost. Sodišče je obsodilo Kapuna na 4 mesece ječe.

Gospodarstvo.

g **Madžarska banka v Beogradu?** Iz Beograda se poroča, da se namerava tamkaj osnovati neka nova madžarska banka oziroma podružnica neke budim- peštanske banke. »Preporode« piše, da je to samo koncesija radikalcev za madžar- ske glasove pri bodočih volitvah.

g **Zaplemba zlata v Grčiji.** Grški revo- lucionarni odbor je odredil, da morajo vsi lastniki zlatnine isto deponirati pri držav- ni banki ki jim izplača vrednost deponira- nega zlata v bankovcih. Doslej je bilo de- ponirane zlata za 4 milijone šterlingov.

g **Mednarodna carinska konferenca.** Zveza narodov namerava za 15. oktobra l. l. sklicati v Ženovi mednarodno carin- sko konferenco, na katero bodo povab- ljene vse evropske države.

g **Slab ribolov v Dalmaciji.** Letošnja ribarska sezona v Dalmaciji je bila nena- vadno slaba. Vsega se je dobilo krogi 550.000 kg rib, t. i. približno ena šestnaj- stina količini dobrega lova v Dalmaciji.

g **Enoletni tečaj za trgovsko stroko** se je otvoril v Beogradu. Pogoji za sprejem: 4 razredi srednje šole.

g **Dve brezžični postaji v Sloveniji?** Nekateri listi poročajo, da bosta v do- glednem času v Sloveniji postavljeni 2 brezžični postaji, ena v bližini Ljubljane, druga v bližini Maribora.

g **Izvoz cementa** je v smislu odredbe ministrstva financ prost. Vendar je pa mi- nisterstvo istočasno odredil, da se morajo vse devize, dobljene za prodaj cementa, pro- dajati na beograjski ali zagrebški borzi.

Objave.

Š **Maškerada.** Na pustni torek priredi Slovenski športni klub Maribor v vseh prostorih svečane Götzeve dvorane veli- kansko maškerado, na katero se vabijo vsi oni, ki se hočejo zadnji dan v pustu še izborno zabavati. Prijetno zakurjenan, okusno dekorirana dvorana, izborne jedi in pijača bode posetnike kmalu spravila v najboljša volja. Maske so posebno do- brodošle ter se jim pred tretjo uro ni- treba demaskirati. Začetek ob 8. uri. Svi- ra vojaška godba.

Š **Vabilo.** Podporno društvo žel. usluž- bencev v Ljubljani sklicuje za v nedeljo dne 18. februarja 1923 ob 8. uri zjutraj v prostorih društva »Slavec« v Narodnem domu v Ljubljani občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.

(Konec.)

(126)

Na projekcijski ploskvi se je telekinematografno prikazala kolodvorsnica bermudske postaje: vsa drgeta v jarki solnčini, v njej mrgoli ljudi in vsi pogledujejo z napeto pozornostjo v isto smer. Ob petih in dvajset se pojavi sivi predorski vlak in pridrevi. Izstopi Allan. Allan se pogovori s Stromom. Strom vstopi z Allanom v vlak. Mine pet minut in vlak odbrzi. Brzjavka: »Allan prispel na Bermudo z dveminutno zamudo.«

Nekaj udeležnikov slavnostne pojedine se je zdaj odpravilo domov, večina pa je ostala. Sledeč Allanovo vožnjo, je prebedela več nego dvajset in štiri ure. Maršikateri si je bil kar najel hotelsko sobo in je legel, da bi nekoliko ur spasal, a je naročil, da naj ga takoj zbude, če bi se kaj zgodilo. Na ceste so se že usipale posebne izdaje novin.

Allan je brzel svojo pot.

Vlak je po rovihi vihrel, da je bobnelo na milje daleč pred njim in za njim. Kadar je zavozil na krivino, se je nagnil na stran kakor moštovski zgrajena ladja se brzojadrnica: vlak je jadral. Kadar je šlo vbreg, se je vzdigal enakomerno in brez stresov kakor letalo: vlak je letel. V temnem predoru so luči bile zableski v temo: ti, signalne svetilke pa raznobarvne, migljajoče zvezde, usipajoče se skozi okrogla prednja okenca v notrižno brzeče torpedovke, a luči na postajah mimo podočji se roji meteorjev. Ko so predorovci (na postajah gledajoči izza pomešnih vrat železne zarraje), iekleni korenjaki, kateri so veliko oktobrsko katastrofo prebili, ne da bi se jim bilo oko orosilo, videli, kako vihri mimo njih »old Mac«, so od radosti jokali.

Lloyda so, kakor je bil ukazal, ob osmih zbudili. Po svoji navadi se je okopal, nazajtrkoval in si zapalil smotko. Smejal se je, zakaj tukaj mu je bilo pogodu. Saj je bil nemoten, saj je bil daleč od ljudi in nekje, kamor ni mogel nihče! Kadar se mu je zazdelo, je krenil na izprehod po svojih dvanaisterih, bliščobno razsvetljenih sobah, ki jih je stroj vlačil za seboj in ki so bile navdane s kaj dobrodejnim, z ozonom nasičenim vzduhom. Ob devetih ga je k telefonu pozvala Ethel, pa se je ž njo pomenkoval deset minut. (»Don't smoke too much, Pa!« mu je naročila.) Zatem je čital brzjavke. Nenadoma se je vlak ustavil. Obstali so na veliki postaji v »žehtečem rovu«. Lloyd je pogledal skozi linico in uzrl kopicu ljudi in v njih sredi Allana.

Lloyd je použil obed in zaspal. Ko se je zbudil, je vlak zopet stal in okna njegovega salona so bila odstrta: skozi stekleno steno je zrl na sinje morje in na drugi strani na nepregledno, oduševljeno vikajočo množico. Acora. Strežaj mu je povedal, da imajo štirideset minut zamude, ker neko spravilo za olje pušča.

Potlej so mu okna zopet zastrti. Vlak je šinil v globočino, in stari usehli, majhni Lloyd je začel od zadovoljstva žvižgati, česar ni storil že dvajset let.

Z Açore je vodil Strom. Vozil je uporabljajoč vso električno silo in brzdomer je kazal, da predvija po dvestodevetdeset in pet kilometrov na uro. Inženierji so se jeli vznemirjati, toda Strom, kateremu je vročina v žehtečih rovihi sicer mogla ovoliti glavo, živcev zmrviti pa ne, ni dopustil, da se kdo vpleče. »Osramočili bi se, če bi dospeli prepozno,« je dejal. Vlak je po predoru vihral s toliko hitro, je zdelo: saj stoji! Luči so mu frčale naproti rova kakor iskre.

V Newyorku se je zopet znočilo. Hoteli so se napolnili. Ko je brzjavka razglasila, s kako neznansko hitrostjo se vozi, je navdušeno občinstvo znorelo. Ali bodo zamudo popravili ali je ne bodo? Stavile so se večje in večje, naposled že kar blazno velikanske vsote.

Po zadnjih petdeset kilometrih je vodil Allan.

Spal ni že dvajset in štiri ure, toda vzdrževalo ga je razvnetje. Videti je bil bled in iznemogel, vse boli za mišljen nego vesel: po glavi mu je rojilo marsikaj....

Treba je bilo prispeti čez nekoliko minut; šteli so kilometre in sekunde. Mimo njih so jele žvižgati signalne svetilke: vlak je brzel vbreg....

Nenadoma jih je oslepila jarko bela, kruta svetilna. V vagone je vdrl dan. Allan je vlak ustavil.

Prispeli so v Evropo z dvanaajstminutno zamudo.

KONEC.

Sokolova maskarada

dne 10. februarja t. l.

1. Občinstvo naše slavno opozarja
Na dan desetega se februarja:
Ta dan Sokolova bo maskarada
Najbolj sijajna, kakor že navada.
2. Vseh tajnosti izdati pač ne smemo,
Le toliko pa lahko že povemo:
Da maskarada bo Sokolova
Zabave vse dozda presegala.
3. Prizor poseben bode ta večer,
Ko pride večni potnik Ahasver,
Ki v spremstvu svetle zvezde repatic
Vdeleži sokolske se veselice.
4. Naj torej nihče časa ne zamudi,
Za vstopnico naj hitro se potruži.
Le kdor imel bo vstopnico, vabilo,
Le tega bo v dvorano se pustilo.

B. Zafošnik.

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175

Mala oznanila.

Gospodična želi peduk v slovenščini 3 ure na teden. Ponudbe s honorarno zahtevo na upravo lista pod »Dober uspeh«. 283 3-2

Kotlarskega učenca sprejme Henrik Oman, Glavni trg 4. Hrano dobi v hiši. 294

Če se služkinja, ki mora samostojno kuhati in vsa druga hišna dela opravljati. Nastop službe 1. marca t. l. Začetna plača K 600.—. Pismene ponudbe na poštni predal 11. Maribor. 267

La vajo v modernih plesih išče se udeležence. Javi se naj se pri plesnem učitelju gosp. Pečniku. 282 3-2

Dijak se sprejme na stanovanje in hrano 800 D. — Dve gospodični se sprejmeta na hrano 600 Din. Ponudbe na upravo pod št. 278. 3-2

Vzajem male posestvo v najem v okolici Poljčanah. Nalev pove uprava. 265

Enodružinska hiša blizu parka, s kuhinjskim vrtom, vse v dobrem stanu, se kupi eventualno zamenja z enako s stiriimi stanovanji. — Kje pove uprava. 295

Dobrodošča gestilna v mesu ali na deželi se takej vzame v najem ali kupi. Ponudbe pod »Takej plačilo« na upravo »Tabora«. 291

Lepo posestvo, 20 minut od Glavnega trga, pripravno za vrtarstvo, se takej proda. Vprašati pri Franu Lešnik v Poljčane, cesta na Brezje 22. 290

Proda se trgovina z malim stanovanjem v Mariboru. Vpraša se v upravi »Tabora«. 295

Milijončna brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Gostilna „Pri treh ribnikih“.
Danes ter vsako nedeljo koncert. Pojedina domačih klebas in krofov. Izberne staro in novo vino. Za obilen obisk se priporoča Karol Prntič, gostilničar. 299

Pozor! Prodajam raznovrstne kožuhe, salonske obleke, plesne obleke, pahljate, kostume za maske, raznovrstne obleke, obleke za gospode, dame in otroke, klobuke, čevlje, dokolenice, galase, perilo, usnjate korpice, ure, pohištvo, preproge, odeje, sivalne stroje, kolo, muzikalne instrumente, poročna darila ter razne druge stvari. J. Schmidl, Koroska cesta 18-I. 297

Nov ameriški pisalni stroj za 20.000 K na prodaj. Na ogled od 14.—15. ure v Aleksandrovi cesti 11, I. nđst. levo. 284 3-2

Proda se v Studencih na Pekrski cesti lepo posestvo, obstoječe iz stanovanjske hiše, hleva in 3 orolov zemljišča. Vprašati: Frane Toplak, Studenci, Pekrska cesta. 272 2-2

Hiša za jedno družino, z velikim skladiščem in trgovino, električno razsvetljavo, vodo-vedom, v bližini Glavnega trga, na jako prometni ulici, sposobna za veliko delavnico, se proda. Kupec se lahko takej vseli. Cena 225.000 Din. 50.000 Din. lahko ostane vknjiženo. Posredevalec debijo provizije. Vpraša se: M. Grgeč. Koroska cesta 49. 271 3-3

Lokal za obrt, skladišče, pisarno ali delavnico, Dravska ul. št. 10, se takej odda. Pojasnila Dravska ulica 10 I. nđst. vrata 11. 263 3-3

Kupim vsako množino erehivih in hruškovih debel, zdrave, ravne, po moččnosti brez grč. Ponudbe se prsi na P. Higersperger, Celje. 250 1

Žage in stroje za obdelovanje lesa

vsake vrste, s tečaji na kroglice (Kugellager) razpošilja takoj iz jugoslov. skladišča prvovrstne kakovosti in po najnižjih tovarniških cenah. Tovarna strojev 10-1 2305

Welker-Werke
Wien XIII., Breitenseestraße 56
Zastopniki se iščejo!

NEMA PROVALNIKA, KOJI BI PROBIO VIDAKOVIČEV ČELICNI KAPAK, NITI IMA SUNCA KOJE BI PRODRILO KROZ VIDAKOVIČEVE SPECIJALNE ZASTORE!

PRVA JUGOSLAVENSKA TVORNIKA ŽALUZIJA, ROLETA, DRVENIH I ČELICNIH KAPAKA I SUNČANIH ZASTORA

G. SKRBIČ
NASLJEDNICI
BRAČA VIDAKOVIČ
ZAGREB, ILICA 40. OSNOVANA 1899 GOD.

TELEFON: POSLOVNICA 4-02 TVORNIKA 23-19

Anton Stauber
Maribor

Gospodsk. ulica št. 36

lonce, skleda in peči za prenašati.

Prva slovenska pekarna
Anton Strausgill
dediči
v Mariboru

se priporoča cenj. občinstvu za najokusnejši rženi, beli in mlečni kruh ter najfinije pečivo za čaj in kavo. 2501

Krompir Čebula

zdrav, suh, od 50— kg naprej kg Din 1'65, se dostavlja na dom. Sir polemendoški, Herzova sliama Mortadela, fine italijanske paradižnike, kisle kumarce, odprte kg a Din 8'50, vsakovrstne maribor, kompoti v dozah, vsakovrstna marmelada, čokolada Stelione in Heeler, Cognac, rum, čaj ponuja najceneje

domača, garantirana zdrava, v vrečah po 50— kg, za trgovce kg a Din 4— priporoča

Hmelak in drug
Maribor, Slomškov trg. — 281 —

Ne pozabi naročnino!

Podpirajte Jugoslovensko Matico!

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor

srajca, hlače, pyjame, opreme za neveste, otroško perilo, kombinacije itd. Izdeluje po najnižjih dnevnih cenah

Ljudmila Jackner
MARIBOR, Koroska cesta št. 31.

Veletrgovina s premogom in drvni

Na debelo. **F. & A. UHER** Na drobno.

SLOVENSKA ULICA STEV. 8. :: TELEFON STEV. 344.

CENIK.

Premog v vsaki množini, na dom postavljen po Din 32.—, 37.—, 42.—, 45-25 in 66-75 za 100 kg.

Drva bukova, cela, na dom postavljena la Din 700.—, la Din 625.— za klastro. Bukova rezana, 20 cm dolga, na dom postavljena la Din 50.—, la Din 45.— za meter. Mehka, 1 meter dolga, rezana (odpadki) Din 0-27, za kg na dom postavljena

Naročila se sprejemajo samo v pisarni, Slovenska ulica št. 8.

Trgovska hiša

v Mariboru, s prostim lokalom, na prometnem prostoru, se za ceno Din. 215.000.— ceno proda. Pojasnila se dajo iz prijaznosti Aleksandrova cesta št. 32, v trgovini. 270 2-2

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.Zgodovinski roman. — Poslovenila
Rosandra.

(Dalje.)

(27)

»Gospod Jakob, — obiskali ste me že trikrat. — Pred jednim letom, pred šestimi meseci in pred četrt letom. — Vsakokrat ste mi ponovili: »Kadar boste popolnoma uničeni, obubožani, tedaj me pokličete, — jaz vas tedaj rešim!« Dan obubožanja je tu, uničen sem, gospod Jakob, — in jaz sem vas poklical!«

»Ali ste uničeni, popolnoma uničeni, gospod grof?«

»Popolnoma, gospod Jakob, — sedaj nimam ničesar več, — je zaškrtal jezno du Barry. —

»Gospod grof, ali se res nahajate v popolni revščini?«

»Če odprete in pretaknete vse žepe in predale, ne vem če dobite še sto lir, kar ni niti desetina onega, kar dolgujem vsakemu mojih služabnikov.«

»Dobro torej, — sedaj se bo dalo govoriti z vami!«

»Govoriva, gospod Jakob!«

In začel je govoriti, — govoril dolgo s pritajenim glasom. —

Grof je pohledeval in postal zopet rudeč, — časih je živahno odkimal z glavo. — Ali gospod Jakob je začel znova, z prijazno vstrajnostjo in trmo. —

Dan je temneval, mrak je nastajal, ko je gospod Jakob vzel iz žepa popisani papir, — ga raztegnil po mizi in z oblastno gesto in trdim glasom vprašal:

»Podpišete?«

Grof je pogledal okoli sebe, — v strahu in grozi, — gotovo je čutil grof v istem trenutku vso grozo in upor vseh

onih zakletih, ki so bili na tem, da podpišejo pogodbo s satanom. —

Ali zli duh je bil v njemu: — podpisal je. —

Gospod Jakob pa je zgubil podpisani papir ter ga vtaknil v žep. —

Priklonil se je resno in odšel tiho v črno noč, ki je ravno zavila v svoj temen plašč celo naravo. —

Od tistega trenutka ni grofu du Barry več manjkalo denarja, oziroma imel ga je vedno dovolj, da je primerno svojemu stanu na dvoru živel. — Ali jasno je bilo, da mu umerjeno življenje ni prišlo, da je le čakal primerne prilike, da se upre, da pretrga vse vezi. —

Prilike, — kake prilike je pač čakal? — Samo on bi to lahko povedal in pa gospod Jakob. —

Pristaviti moramo, da je postajal njegov značaj vsak dan bolj temen, mrk, in mnogokrat se mu je pripetilo, da se mu je v sredi najbučnejše zabave otemnilo oko, da se je zdrnil in poblede brez vidnega vzroka. —

Grof je ostal i nadalje v svoji palači ob Seni, — kjer si je pa obdržal le streljajo ter konjskega slugo, ki je nadziral in stregel konjem, katerih je bilo pa sedaj malo v hlevih, kjer se je nekdanj lahko občudovalo kako dvajsetorico najlepših živali čistih pasem. —

Pustil je bil opremiti le tri štiri sobe v levem krilu, kjer se je bil nastanil, ostalo pa je prepustil prahu in pajčevinam. —

V to stanovanje je tedaj privedel grof du Saint-Germain ranjenega du Barryja, po dvoboju z vitevom d'Assas. —

Saint-Germain ni poklical kirurga, on sam je umil, — zavezal rano, — potem ko jo je preje še namazal z debelo plastjo sušilnega mazila. —

»Evo, — tu, — za osem dni sem dober!« je jezno vzklikal du Barry — in to ravno v trenutku, ko bi dal osem let svojega življenja, da bi bil prost. —

Saint-Germain se je nasmehnil. —

»Čez nekaj ur boste lahko vstali.« — mu odvrne. —

»Ali resno govorite?«

»Jaz se ne lažem nikoli, — in slednjič hočete, da vam povem, — no — jaz torej želim ravno tako kot vi, da vstanete in ozdravite. — Ne čudite se vendar. — Še danes zvečer boste hodili — čez tri dni boste zopet lahko jahali in čez šest dni bo vaša ranjena roka trdna in močna, kakor ona, ki ni bila ranjena.«

»V resnici čutim že blagodejni vpliv vašega balzama. — Vi ste čudovit ranočelnik!«

Saint-Germain je skomignil z ramami. —

»Mazilo ni moja sestavina, — iznašel ga je Nostradamus, ki je bil res čudežen zdravnik. — Sestavil ga je na prošnjo Katerine Medici; — uboga Katerina se je vedno bala bodal, — čeprav je znala tako dobro uporabljati in sukati meč. — Nostradamus je pet let skušal in delal balzam, — in tistega večera, ko ga je končno iznašel, — sestavil, — je od veselja zajokal, vzdignil roke k nebu in vzkliknil, da je končno vendar dosegel brezkončnost, brezmejnost!«

»Ej, grof,« — je pripomnil du Barry smeječ se, kakor se je smejal v največji dobri volji, — namreč, da je pokazal zobe. — »Zdi se, da me hočete prepričati, da ste poznali Nostradamusa.«

»Nočem vas prepričati o ničemer,« — je odvrnil Saint-Germain. — »Vi me hočete na vsak način imeti za slavnega zdravnika, ter mi pripisovati sestavitve tega balzama. — In ker se nikdar ne lažem, sem vam odkrito povedal, da ga imam od Nostradamusa.«

»Naravno!« — je zamrmral du Barry, in se zdrnil. —

In pogledavši plamtečim očesom grofa du Saint-Germain, je nadaljeval:

»Povejte mi grof, — vi ki veste toliko reči posebno glede Nostradamusa, povejte mi, ali je res našel — — —«

»Kaj vendar,« — ga vpraša Saint-Germain ter pusti, da se je v dnevni luči zablistil veliki smaragd njegovega prstana. —

»Kamen modrih.«

»Ne, gotovo ga ni našel, — — ker je umrl!«

Du Barry se je začudil. —

»Da, gotovo, tu ni dvoma,« — je nadaljeval Saint-Germain, — »če bi bil našel kamen modrih, — bi bil tudi iznašel elizir izvarek — večnosti, — oni elizir, katerega ljudstvo v navadnem pomenu in v grozi pred velikimi besedami zove »elizer dolgega življenja«. — Vse je v vsem — dragi grof — in brezkončnost je le ena, ker drugače ne bi bila brezkončnost, — in zatorej stvariti zlato in stvariti življenje sta le jedna sama moč.«

»Ali vi, dragi grof,« — ga je prekinil du Barry s trepetajočim glasom, — kateremu se je poznala groza tajnosti nedosegljivega. — »Vi, — od katerega je znano, da ste proučevali vse te probleme, — ki ste preiskovali brezkončnost, — povejte mi, kaj mislite vi o tem. — Ali se more razkriti, najti kamen modrih?«

»Zakaj ne,« — je malomarno odvrnil Saint-Germain. — »Rekel sem že, — vse je v vsem. — Najprvi začetek vsega življenja se nahaja v skrivnih kotih, potih narave same. — Ali če so že neizmerne opreznosti in skrivnosti v naravi, da prikrije pravi izvir, — je tudi lahko pamet, bistroumnost silna in smela, da to razkrije. — Kar lahko solnce ustvarja v sredini zemlje, to lahko izumi alhimist v svoji celici na dnu svojih retort, — ker ima na razpolago vso bogato pomoč naša in domišljije. —

(Dalje prihodnjik.)

V nedeljo, dne 11. februarja 1923 v gostilni „Pri Vipavcu“, Koroška cesta 47

družinski večer

pri katerem svira tamburaška godba. — 285
Pojedina pečenih klobas, krofov i. t. d. —
Izborna vina od K 28.— do 56.— K
za liter. — Zabava traja do 24. ure.
— — — VSTOP PROST! — — —

Za obilen obisk se priporoča I. BENKO, gostilničar.

1^a Portlandcement

dobavlja 293 8-1

»Gradivo“, trgovačko društvo Zagreb

Bogovičeva ulica 3.

Brzjavlj: Gradivo.

Telefon 555.

Brzjavlj!

Došle so zopet najnovejše oblike

damskih slamnikov

za poletno sezijo. Izdelujem nove Tagal in Pikó ter prevzamem v popravilo vse vrste slamnikov, damskih in moških. Cene zmerni! 269

Ivan Kvas, Maribor

Meljska cesta št. 47.

Suha drva!

Bukova, berača in brezova prodaja na drobno in debelo v vsaki množini na dom postavljena

Drago Ščekić, Maribor, Rajčeva ulica 7.

10-1

Telefon št. 355.

296

AMERIKANSKI

in angleški

Singer šivalni stroji

Singer igla

in

nadomestni

deli.

Lasna

mekanična

delavnica.

Singer olje,

niti, svila itd.

Prodaja

na

obroke.

Singer šivalni stroji Bourne & Co., New York.

Centrala za kraljevino SHS, Zagreb, Maruličeva 5.

Podružnice: MARIBOR, Šolska ulica št. 2, Zagreb, Karlovac, Varaždin, Osijek, Vinkovci, Bjelovar, Brod na Savi, Subotica, Novi Sad, Ljubljana, Sarajevo, Mostar, Banjaluka, Tuzla, Dubrovnik, Podgorica, Beograd, Kruševac, Niš, Skopje, Veleš, Bitolj, Kragujevac, Zajčar in Stip. 341
Zastopstva so v vseh večjih mestih.

Naznanilo.

Naznanjava, da sva otvorila v Stolni ulici št. 5

trgovino z vsemi izdelki predtiskarije in vezeninami.

Imava najnovejše vzorce za obleke in perilo.

Prevzamejo se vsa v to stroko spadajoča dela: obleka in perilo.

Priporočata se spoštovanjem

Temerl & Kovačič.

288

Perilo,

2595 78-19

klobuke**dežne plašče,**

čevlje, gamaše, dežnike, palice, ter razno modno in galanterijsko blago v veliki izbiri, najceneje pri

JAKOB LAH, Maribor, Glavni trg 2**Redne prekomorske zveze**

iz Bremena preko Southampton, Cherbourg v New-York s krasnimi zelo udobnimi ameriškimi državnimi parobrodi družbe UNITED STATES LINES.

Parniki odplovejo sledeče:

President Harding . 14. febr. 21. marca
George Washington . 21. febr. 28. marca
President Roosevelt . 28. febr. 4. aprila
Ameria 11. aprila 18. maja
Southampton in Cherbourg 1 dan pozneje.

UNITED STATES LINES

Beograd, Travnička ulica 1
In vse pomembne potniške pisarne.

Zahtevajte cenike in paroplovni red št. 148

Trinadstropna**trgovska hiša**

poleg glavnega kolodvora, na najprometnejši točki ležeča, z velikimi kletmi, najbolj pripravna za industrijska ali trgovska podjetja, se okolnosti radi najugodnejše proda.

Ponudbe naj se naslovijo pod »Redka priloga št. 1486« na oglasni zavod Fran Voršič, Maribor, Cankarjeva ulica 15. 292

Kupujemo bukovo**OGLEJE**

za takojšnjo ali poznejšo dobavo, posamezne vagone, kakor tudi cele partije. Prevzem in plačilo pri nakladni postaji. Ponudbe na »Carbofag d. d. Zagreb I, poštni predal 74«. 187 3-3